



# **Raport o stanie Gminy Rytwiany**

## **za rok 2018**

Rytwiany, Maj 2019 r.

## Spis treści

- Wprowadzenie – str. 4**
- 1. Dane ogólne – str. 5**
- 2. Władze Gminy – str. 6**
- 3. Sprawozdanie z realizacji uchwał Rady Gminy – str. 7**
- 4. Budżet obywatelski – str. 13**
- 5. Sytuacja finansowa Gminy – str. 14**
- 6. Informacja o stanie mienia komunalnego – str. 17**
- 7. Realizacja strategii, programów i planów wieloletnich – str. 18**
  - 7.1 Strategia rozwoju Gminy Rytwiany – str. 18
  - 7.2 Strategia rozwiązywania problemów społecznych – str. 19
  - 7.3 Program rewitalizacji Gminy Rytwiany – str. 20
  - 7.4 Plan gospodarki niskoemisyjnej – str. 21
  - 7.5 Program ochrony środowiska – str. 22
  - 7.6 Program usuwania wyrobów zawierających azbest – str. 25
  - 7.7 Kompleksowy plan rozwoju szkół – str. 25
  - 7.8 Program gospodarowania zasobami mieszkaniowymi – str. 26
  - 7.9 Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie – str. 27
  - 7.10 Pomoc gminy w zakresie dożywiania – str. 29
  - 7.11 Gminny program wspierania rodziny – str. 29
  - 7.12 Program przeciwdziałania narkomanii – str. 31
- 8. Realizacja programów rocznych – str. 32**
  - 8.1 Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych – str. 32
  - 8.2 Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt – str. 35
  - 8.3 Program współpracy Gminy Rytwiany z organizacjami pozarządowymi – str. 36
- 9. Bieżąca działalność Gminy – str. 39**
  - 9.1 Drogi – str. 40
  - 9.2 Gospodarka odpadami komunalnymi – str. 40
  - 9.3 Bezpieczeństwo – str. 42
  - 9.4 Administracyjna działalność urzędu – str. 43
  - 9.5 Inne działania – str. 44

## **10. Działalność jednostek organizacyjnych gminy – str. 45**

- 10.1 Edukacja – str. 45
- 10.2 Gminna Biblioteka Publiczna w Rytwianach – str. 49
- 10.3 Gminne Centrum Kultury, Sportu i Informacji Turystycznej – str. 49
- 10.4 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – str. 50
- 10.5 Gminny Zakład Komunalny – str. 52
- 10.6 Gminny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej – str. 54

## **Wprowadzenie**

Nowelizacja ustawy o samorządzie gminnym nakłada na wójta gminy obowiązek przedkładania corocznie raportu o stanie gminy. Zgodnie z art. 28 aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wójt co roku - do dnia 31maja - przedstawia radzie gminy raport o stanie gminy. Art. 28 aa ust. 2 ustawy, stanowi iż raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego.

Raport o stanie gminy Rytwiany zbudowany został w sposób zapewniający z jednej strony spełnienie wymogów ustawowych, z drugiej zaś możliwie pełną informację o działalności wójta, podległego mu urzędu i jednostek organizacyjnych. Jednocześnie dla czytelności dokumentu, starano się nie powielać informacji znajdujących się w innych dokumentach sprawozdawczych, takich jak sprawozdanie z realizacji budżetu, informacja o stanie mienia komunalnego czy też sprawozdania z realizacji poszczególnych programów czy strategii.

Pierwsza część dokumentu zawiera krótką charakterystykę gminy, druga – informacje o jej władzach. W części trzeciej podano informacje o realizacji uchwał podejmowanych przez Radę Gminy w 2018 roku, zaś w czwartej – informację w przedmiocie budżetu obywatelskiego. W części piątej omówiono sytuację finansową gminy, pokazując najważniejsze wskaźniki finansowe i trendy w sytuacji finansowej. Część szósta to krótka informacja o stanie mienia komunalnego. Część siódma i ósma zawierają sprawozdania z realizacji wieloletnich i polityk, programów, strategii i planów oraz programów rocznych. Część dziewiąta omawia bieżące działanie urzędu gminy, zaś dziesiąta – działania jednostek organizacyjnych.

## 1. Charakterystyka Gminy

**Gmina Rytwiany** – położona jest w południowo – wschodniej części województwa świętokrzyskiego, w powiecie staszowskim. Graniczy od północy i północnego zachodu z miastem i gminą Staszów, ze wschodu z miastem i gminą Osiek, od południa z miastem i gminą Połaniec oraz gminą Łubnice, a od strony południowo-zachodniej z miastem i gminą Oleśnica. Siedziba Gminy – **miejsowość Rytwiany** położona jest nad rzeką Czarną, przy drodze wojewódzkiej nr 764. Powierzchnia gminy wynosi 125 km<sup>2</sup>, a zamieszkuje ją 6 451 mieszkańców. W roku 2018 liczba mieszkańców gminy wzrosła o 25 osób. Gmina jest gminą wiejską i składa się z 15 sołectw: Rytwiany, Grobla, Kłoda, Niedziałki, Pacanówka, Podborek, Ruda, Sichów Duży, Sichów Mały, Strzegom, Strzegomek, Sydzyna, Szczeka, Święcica, Tuklęcz.

Gmina położona jest w Niece Nidziańskiej będącej obniżeniem terenu między Wyżyną Krakowsko-Częstochowską a Wyżyną Kielecką, w mezoregionie Niecka Połaniecka. Przez teren gminy przepływa rzeka Czarna. Gmina posiada zasoby przyrodnicze o dużej wartości. Najcenniejszym walorem przyrodniczym jest rezerwat przyrody „Dziki Staw”, utworzony dla ochrony ponad stuletnich skupisk drzew modrzewia europejskiego oraz jeziora potorfowego. Występują tu różnorodne formy krasowe w postaci lejów i dolinek, a rezerwat jest siedliskiem dla wielu gatunków roślin i zwierząt. Na terenie gminy znajduje się 15 pomników przyrody, wśród nich „Bartek” – dąb bezszypułkowy, liczący ok. 130 lat.

Na terenie gminy zachowało się wiele XIX i XX-wiecznych obiektów przemysłowych, co nadaje Rytwianom oryginalny charakter architektoniczny. Do obiektów zabytkowych w gminie zalicza się: ruiny gotyckiego zamku obronnego – zachowała się baszta; barokowy kościół Zwiastowania NMP i klasztor pokamedulski „Pustelnia Złotego Lasu” z XVII wieku; Pałace Radziwiłłów w Rytwianach i Sichowie; kaplica, szkoła i młyn rzeczny – dawne zabudowania Radziwiłłów oraz cegielnia, tartak i dawna gorzelnia z przełomu XIX i XX wieku.

Przez Gminę przebiega droga wojewódzka nr 764 prowadząca z Kielc przez Staszów do Połańca, a przez jej północno-wschodni kraniec przebiega droga wojewódzka nr 765 relacji Jędrzejów–Staszów–Osiek. System komunikacyjny gminy uzupełniają: sieć dróg

powiatowych (o łącznej długości ok. 49 km) oraz dróg gminnych (o łącznej długości ok. 140 km). Przez teren gminy przebiegają również 3 linie kolejowe: nr 65 (Linia Hutnicza Szerokotorowa, niezelektryfikowana, relacji Sławków Południowy LHS – Hrubieszów – granica państwa), nr 70 (jednotorowa, relacji Włoszczowice – Chmielów k. Tarnobrzega) oraz nr 75 (jednotorowa, relacji Rytwiany – Połaniec). Linie te pozostają w eksploatacji, na terenie gminy nie ma jednak czynnej stacji kolejowej.

Rytwiany położone są w odległości ok. 6 km od stolicy powiatu Staszowa, 40 km od Buska-Zdroju, 55 km od Sandomierza i 65 km od stolicy województwa - Kielc

W CEIDG widnieje 266 przedsiębiorców z terenu gminy Rytwiany. Dodatkowo 23 przedsiębiorców zarejestrowanych jest w KRS. Na terenie gminy działają dwie fundacje i 27 stowarzyszeń wpisanych do KRS.

## **2. Władze gminy**

W roku 2018 funkcję wójta pełnił Grzegorz Forkasiewicz.

Rada Gminy kadencji 2014-2018 działała w składzie: Jerzy Gwizdowski – przewodniczący, Krzysztof Janik - z-ca przewodniczącego, Krzysztof Drzazga, Artur Dzieciuch, Kazimierz Filipowicz, Stanisław Głowacki, Marzena Kalek, Lech Kędziński, Zofia Mazanka, Irena Pogorzelska, Jacek Pytko, Michał Rajca, Mieczysława Sikora, Wiesław Skład, Jan Tałaj.

Rada Gminy kadencji 2018 – 2023 działała w składzie: Jerzy Gwizdowski – przewodniczący, Krzysztof Janik - z-ca przewodniczącego, Sebastian Bryk, Andrzej Chłodnicki, Krzysztof Drzazga, Artur Dzieciuch, Jarosław Gil, Stanisław Głowacki, Irena Pogorzelska, Michał Rajca, Dorota Saramak, Andrzej Sekuła, Tomasz Sosin, Aneta Szul, Stanisław Strycharz.

### 3. Sprawozdanie z realizacji uchwał

W roku 2018 Rada Gminy w Rytwianach obradowała na 14 sesjach i podjęła 83 uchwały: pięćdziesiąt siedem w kadencji 2014-2018 i 26 w kadencji 2018-2023. Do wykonania powierzono wójtowi gminy Rytwiany wykonanie 68 uchwał, z czego 51 w kadencji 2014-2018 i 17 w kadencji 2018-2023. Uchwały były przesyłane przez wójta organom nadzorczym – wojewodzie świętokrzyskiemu i Regionalnej Izbie Obrachunkowej, odpowiednio w zakresie ich kompetencji. Odnośnie jednej uchwały wojewoda stwierdził jej nieważność.

#### Sprawozdanie z wykonania uchwał Rady Gminy

Lp	Numer uchwały	w sprawie	Sposób wykonania
1.	XL/210/2018 z dnia 30.01.2018	w sprawie uchwalenia planu pracy Rady Gminy Rytwiany oraz planów pracy komisji stałych Rady Gminy.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, Rada odbyła w 2019 roku 14 posiedzeń.
2.	XL/211/2018 z dnia 30.01.2018	w sprawie zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Rytwiany na lata 2018-2030.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
3.	XL/212/2018 z dnia 30.01.2018	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
4.	XL/213/2018 z dnia 30.01.2018	w sprawie nadania statutu dla Gminnego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Rytwianach.	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 8.02.2018 r., (poz. 599), wykonana.
5.	XL/214/2018 z dnia 30.01.2018	w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych szkół, w których jest realizowany obowiązek szkolny oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania.	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 8.02.2018 r., (poz. 600), udzielono dotacji na prowadzenie Niepublicznego Gimnazjum w Sichowie Dużym
6.	XL/215/2018 z dnia 30.01.2018	w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Rytwiany.	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 8.02.2018 r., (poz. 601), z mocą obowiązującą od 1 kwietnia 2019 r., wykonana.
7.	XL/216/2018 z dnia 30.01.2018	w sprawie ustalenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanych przez właścicieli nieruchomości położonych na terenie gminy Rytwiany.	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 8.02.2018 r., (poz. 602), z mocą obowiązującą od 1 kwietnia 2019 r., wykonana.
8.	XL/217/2018 z dnia 30.01.2018	w sprawie ustalenia ekwiwalentu dla członków ochotniczych straży pożarnych.	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 8.02.2018 r.,

			(poz. 603), wykonana.
9.	XL/218/2018 z dnia 30.01.2018	w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych projektów statutów sołectw.	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 8.02.2018 r., (poz. 604), konsultacje przeprowadzono zgodnie z zarządzeniem Wójta Gminy Rytwiany nr 1/2019 w dniach od 9 do 22.01.2019 r.
10.	XLI/219/2018 z dnia 28.03.2018	w sprawie zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Rytwiany na lata 2018-2030.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
11.	XLI/220/2018 z dnia 28.03.2018	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
12.	XLI/221/2018 z dnia 28.03.2018	w sprawie nie wyrażenia zgodny na wyodrębnienie funduszu sołectkiego w budżecie Gminy Rytwiany na 2019 rok.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
13.	XLI/222/2018 z dnia 28.03.2018	w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Staszowskiemu na zakup sprzętu dla szpitala powiatowego w Staszowie.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana, umowę z powiatem staszowskim zawarto w dniu 29.03.2018 r.
14.	XLI/223/2018 z dnia 28.03.2018	w sprawie podziału Gminy Rytwiany na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym.	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 6.04.2018 r., (poz. 1500), wykonana.
15.	XLI/224/2018 z dnia 28.03.2018	w sprawie podziału Gminy Rytwiany na stałe obwody głosowania, ustalenia ich numerów, granic oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych.	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 6.04.2018 r., (poz. 1501), wykonana.
16.	XLI/225/2018 z dnia 28.03.2018	w sprawie zmiany uchwały nr XX/108/2016 Rady Gminy Rytwiany z dnia 27 lipca 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 6.04.2018 r., (poz. 1502), wykonana.
17.	XLI/226/2018 z dnia 28.03.2018	w sprawie zmiany regulaminu określającego wysokość dodatków i innych składników wynagrodzenia nauczycieli oraz szczegółowych warunków ich przyznawania, a także wysokość, szczegółowe zasady przyznawania i wypłacania nauczycielskiego dodatku mieszkaniowego w szkołach i placówkach prowadzonych przez Gminę Rytwiany.	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 6.04.2018 r., (poz. 1503) z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2018, wykonana.
18.	XLI/227/2018 z dnia 28.03.2018	w sprawie określenia wysokości opłat za świadczenia udzielane przez przedszkola, dla których organem prowadzącym jest	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 6.04.2018 r.,



		Gmina Rytwiany.	(poz. 1504), wykonana.
19.	XLI/228/2018 z dnia 28.03.2018	w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Rytwiany w 2018 roku.	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 6.04.2018 r., (poz. 1505), wykonana.
20.	XLII/229/2018 z dnia 27.04.2018	w sprawie zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Rytwiany na lata 2018-2030.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
21.	XLII/230/2018 z dnia 27.04.2018	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
22.	XLIII/231/2018 z dnia 11.05.2018	w sprawie zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Rytwiany na lata 2018-2030.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
23.	XLIII/232/2018 z dnia 11.05.2018	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
24.	XLIV/233/2018 z dnia 26.06.2018	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Gminnego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Rytwianach za 2017 rok.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, Sprawozdanie zatwierdzono.
25.	XLIV/234/2018 z dnia 26.06.2018	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu za 2017 rok.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, Sprawozdanie zatwierdzono.
26.	XLIV/235/2018 z dnia 26.06.2018	w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Rytwiany absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2017 rok.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, Udzielono absolutorium.
27.	XLIV/236/2018 z dnia 26.06.2018	w sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy Rytwiany.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1lipca 2018 r., wykonana.
28.	XLIV/237/2018 z dnia 26.06.2018	w sprawie zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Rytwiany na lata 2018-2030.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
29.	XLIV/238/2018 z dnia 26.06.2018	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
30.	XLIV/239/2018 z dnia 26.06.2018	w sprawie przekazania projektu Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Rytwiany do organu regulacyjnego.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, przekazano celem zaopiniowania do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie RZGW w Krakowie.
31.	XLV/240/2018 z dnia 30.07.2018	w sprawie zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Rytwiany na lata 2018-2030.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana
32.	XLV/241/2018 z dnia 30.07.2018	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana
33.	XLV/242/2018 z dnia 30.07.2018	w sprawie emisji obligacji oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, w 2018 roku obligacji nie wyemitowano.
34.	XLV/243/2018 z dnia 30.07.2018	w sprawie rozpatrzenia skargi (anonimizacja) na działalność Kierownika Gminnego	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, skargę uznano

		Ośrodka Pomocy Społecznej w Rytwianach.	za bezzasadną.
35.	XLV/244/2018 z dnia 30.07.2018	w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Rytwiany na lata 2018-2023.	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 7.08.2018 r. (poz. 2822), program wieloletni realizowany od 2018 roku.
36.	XLV/245/2018 z dnia 30.07.2018	w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Rytwiany.	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 7.08.2018 r. (poz. 2823), wykonana.
37.	XLVI/246/2018 z dnia 31.08.2018	w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli niewymienionych w art. 42 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 – Karta Nauczyciela oraz zasad udzielania i rozmiar zniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dla nauczycieli zajmujących stanowiska kierownicze w szkołach i przedszkolach dla których organem prowadzącym jest Gmina Rytwiany.	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 4.09.2018 r. (poz. 3043) z mocą obowiązującą od 1września 2018 r., wykonana.
38.	XLVI/247/2018 z dnia 31.08.2018	w sprawie zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Rytwiany na lata 2018-2030.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
39.	XLVI/248/2018 z dnia 31.08.2018	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
40.	XLVII/249/2018 z dnia 17.09.2018	w sprawie zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Rytwiany na lata 2018-2030.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
41.	XLVII/250/2018 z dnia 17.09.2018	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
42.	XLVII/251/2018 z dnia 17.09.2018	w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Rytwiany.	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 25.09.2018 r. (poz. 3328), wykonana.
43.	XLVII/252/2018 z dnia 17.09.2018	w sprawie ustalenia zasad usytuowania na terenie gminy Rytwiany miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 25.09.2018 r. (poz. 3329), wykonana.
44.	XLVIII/253/2018 z dnia 18.10.2018	W sprawie przyjęcia aktualizacji Kompleksowego Planu Rozwoju Szkół Gminy Rytwiany.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, program wieloletni obejmujący perspektywę do 2021 roku.
45.	XLVIII/254/2018 z dnia 18.10.2018	w sprawie oceny aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rytwiany uchwalonego Uchwałą nr XLI/215/2013 Rady Gminy Rytwiany z dnia 6 września 2013 r. i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie Gminy Rytwiany.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, uznano potrzebę zmiany studium i kierunków zagospodarowania przestrzennego, aktualizacji istniejącego planu miejscowego oraz potrzebę opracowania programu sporządzania planów miejscowych.
46.	XLVIII/255/2018	w sprawie zmiany w Wieloletniej Prognozie	Uchwała weszła w życie

	z dnia 18.10.2018	Finansowej Gminy Rytwiany na lata 2018-2030.	z dniem podjęcia, wykonana.
47.	XLVIII/256/2018 z dnia 18.10.2018	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
48.	XLVIII/257/2018 z dnia 18.10.2018	w sprawie Statutu Rady Gminy.	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 25.10.2018 r. (poz. 3698), wykonana.
49.	XLVIII/258/2018 z dnia 18.10.2018	w sprawie zasad i trybu zgłaszania projektów uchwał Rady Gminy w ramach obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej.	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 25.10.2018 r. (poz. 3699), wykonana.
50.	XLVIII/259/2018 z dnia 18.10.2018	w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.	Uchylona rozstrzygnięciem nadzorczym Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 8.11.2018 r., sygn. PNK.I.4130.78.2018.
51.	XLVIII/260/2018 z dnia 18.10.2018	w sprawie rozpatrzenia skargi Pana (anonimizacja) na działalność Wójta Gminy Rytwiany.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, skargę uznano za bezzasadną.
52.	XLIX/261/2018 z dnia 8.11.2018	w sprawie zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Rytwiany na lata 2018-2030.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
53.	XLIX/262/2018 z dnia 8.11.2018	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
54.	XLIX/263/2018 z dnia 8.11.2018	w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Staszowskiemu na realizację zadania „przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 0837T Rytwiany – Luszyca od km 3+193 do km 4+188 – etap I”.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana, umowę z powiatem staszowskim zawarto w dniu 9.11.2018 r., a następnie aneksowano w dniu 14.12.2018 r.
55.	XLIX/264/2018 z dnia 8.11.2018	w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej jako podstawa obliczenia podatku rolnego.	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 16.11.2018 r. (poz. 3904) z mocą obowiązującą od 1stycznia 2019 r.
56.	XLIX/265/2018 z dnia 8.11.2018	w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości.	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 16.11.2018 r. (poz. 3905) z mocą obowiązującą od 1stycznia 2019 r.
57.	XLIX/266/2018 z dnia 8.11.2018	w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych.	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 16.11.2018 r. (poz. 3906) z mocą obowiązującą od 1.01.2019 r.
58.	II/1/2018 z dnia 28.11.2018	w sprawie zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Rytwiany na lata 2018-2030.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
59.	II/2/2018 z dnia 28.11.2018	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
60.	II/3/2018	w sprawie ustalenia maksymalnej liczby	Uchwała weszła w życie

	z dnia 28.11.2018	radnych wchodzących w skład komisji stałych Rady Gminy Rytwiany.	z dniem podjęcia, wykonana.
61.	II/4/2018 z dnia 28.11.2018	w sprawie powołania Komisji Rewizyjnej.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
62.	II/5/2018 z dnia 28.11.2018	w sprawie powołania Komisji Skarg, Wniosków i Petycji.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
63.	II/6/2018 z dnia 28.11.2018	w sprawie powołania komisji stałej budżetu i mienia komunalnego.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
64.	II/7/2018 z dnia 28.11.2018	w sprawie powołania komisji stałej rozwoju lokalnego.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
65.	II/8/2018 z dnia 28.11.2018	w sprawie powołania komisji stałej oświaty, kultury, zdrowia i spraw społecznych.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
66.	II/9/2018 z dnia 28.11.2018	w sprawie diet dla radnych Rady Gminy Rytwiany.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
67.	II/10/2018 z dnia 28.11.2018	w sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy Rytwiany.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 21 listopada 2018 r., wykonana.
68.	II/11/2018 z dnia 28.11.2018	W sprawie przyjęcia Programu współpracy Gminy Rytwiany z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2019 rok.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, realizowana w 2019 roku.
69.	II/12/2018 z dnia 28.11.2018	w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 10.12.2018 r. (poz. 4284), wykonana.
70.	III/13/2018 z dnia 14.12.2018	w sprawie zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Rytwiany na lata 2018-2030.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
71.	III/14/2018 z dnia 14.12.2018	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
72.	III/15/2018 z dnia 14.12.2018	w sprawie rozpatrzenia skargi na działanie Dyrektora Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Rytwianach.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, skargę uznano za bezzasadną.
73.	III/16/2018 z dnia 14.12.2018	w sprawie uchwalenia regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Rytwiany.	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 20.12.2018 r. (poz. 4617).
74.	III/17/2018 z dnia 14.12.2018	w sprawie programu osłonowego „Posiłek dla dzieci i młodzieży” na lata 2019-2023.	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 17.12.2018 r. (poz. 4498). z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2019 r.
75.	III/18/2018 z dnia 14.12.2018	w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej oraz określenia zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej przez osoby objęte wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 17.12.2018 r. (poz. 4499). z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2019 r.
76.	III/19/2018	w sprawie ustalenia dopłaty do ceny 1m <sup>3</sup>	Uchwała weszła w życie z

	z dnia 14.12.2018	dostarczonej wody i 1 m <sup>3</sup> odprowadzonych ścieków	dniem 1 stycznia 2019 r.
77.	III/20/2018 z dnia 14.12.2018	w sprawie zmiany Uchwały nr XLIII/258/2018 Rady Gminy Rytwiany z dnia 18 października 2018 r. w sprawie zasad i trybu zgłaszania projektów uchwał Rady Gminy w ramach obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej.	Uchwała weszła w życie po 14 od opublikowania w Dz. Urz. Woj. Św. z dnia 20.12.2018 r. (poz. 4618).
78.	IV/21/2018 z dnia 28.12.2018	w sprawie zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Rytwiany na lata 2018-2030.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
79.	IV/22/2018 z dnia 28.12.2018	w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
80.	IV/23/2018 z dnia 28.12.2018	w sprawie zmiany Uchwały nr XXIX/206/2017 Rady Gminy Rytwiany z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Rytwiany na 2018 rok.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
81.	IV/24/2018 z dnia 28.12.2018	w sprawie zmiany Uchwały nr XXIX/207/2017 Rady Gminy Rytwiany z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia preliminarza wydatków na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Rytwiany w 2018 rok.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, wykonana.
82.	IV/25/2018 z dnia 28.12.2018	w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Rytwiany na 2019 rok.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2019 roku.
83.	IV/26/2018 z dnia 28.12.2018	w sprawie przyjęcia preliminarza wydatków na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Rytwiany w 2019 roku.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, realizowana w 2019 roku.

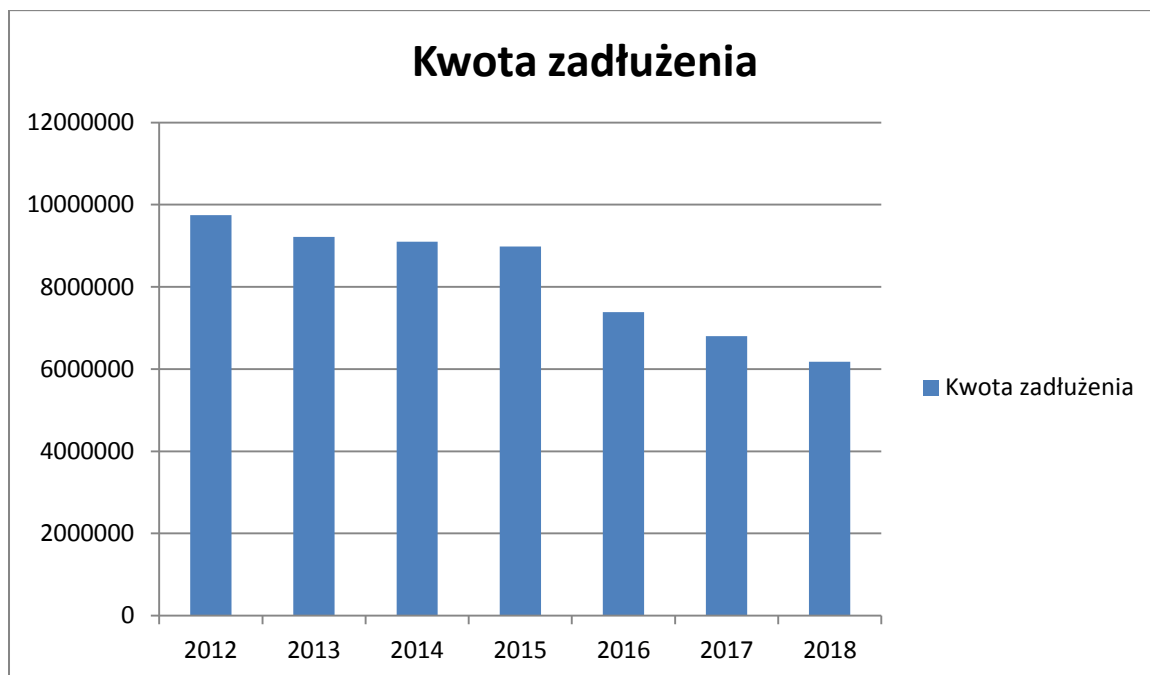
#### 4. Budżet obywatelski

Na terenie Gminy Rytwiany nie wyodrębniono funduszu sołectkiego, ani nie wprowadzono budżetu obywatelskiego. O niewyodrębniania funduszu sołectkiego na rok 2018 Rada Gminy Rytwiany zdecydowała w uchwale nr XXIX/152/2017 w dniu 27 marca 2017 roku.

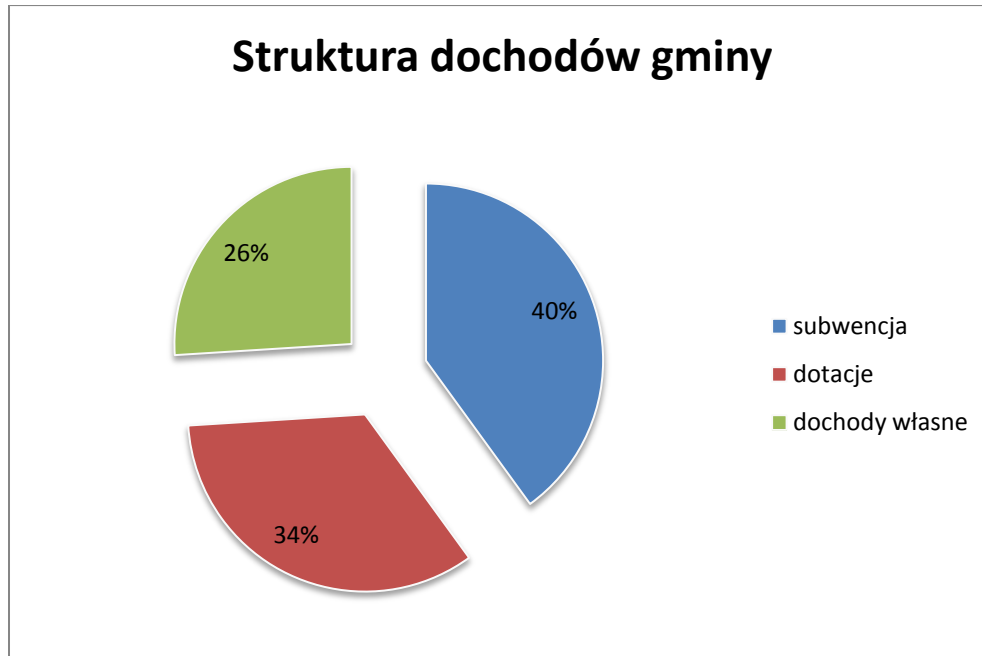
## 5. Sytuacja finansowa

Budżet Gminy Rytwiany na rok 2018 został wykonany po stronie dochodów na kwotę 25 791 470,83 złotych, zaś po stronie wydatków, bez kosztów obsługi długu na kwotę 25 467 765,91 złotych. Wydatki majątkowe wyniosły 2 491 412,97 złotych. Zadłużenie na koniec roku 2018 wynosiło 6 174 964,08 złotych. Spłata i obsługa długu w 2018 roku wyniosła 808 348,52 złotych. Szczegółowe dane dotyczące sytuacji finansowej Gminy jak i realizacji budżetu za rok 2018 znajdują się w odrębnym dokumencie - Sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Rytwiany za rok 2018. Poniżej natomiast przedstawione zostaną w formie graficznej wybrane wskaźniki ilustrujące trendy w sytuacji finansowej gminy.

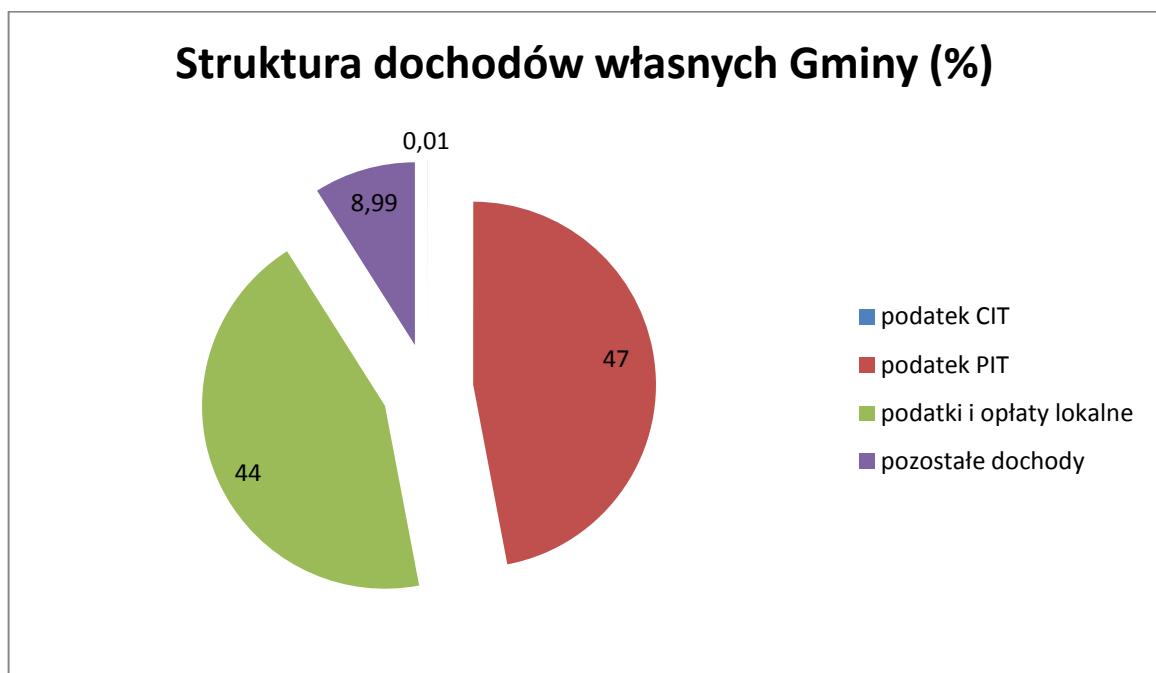
W pierwszej kolejności należy zauważyć postępujący od 2012 roku spadek zadłużenia gminy. Trend ten ilustruje poniższy wykres:



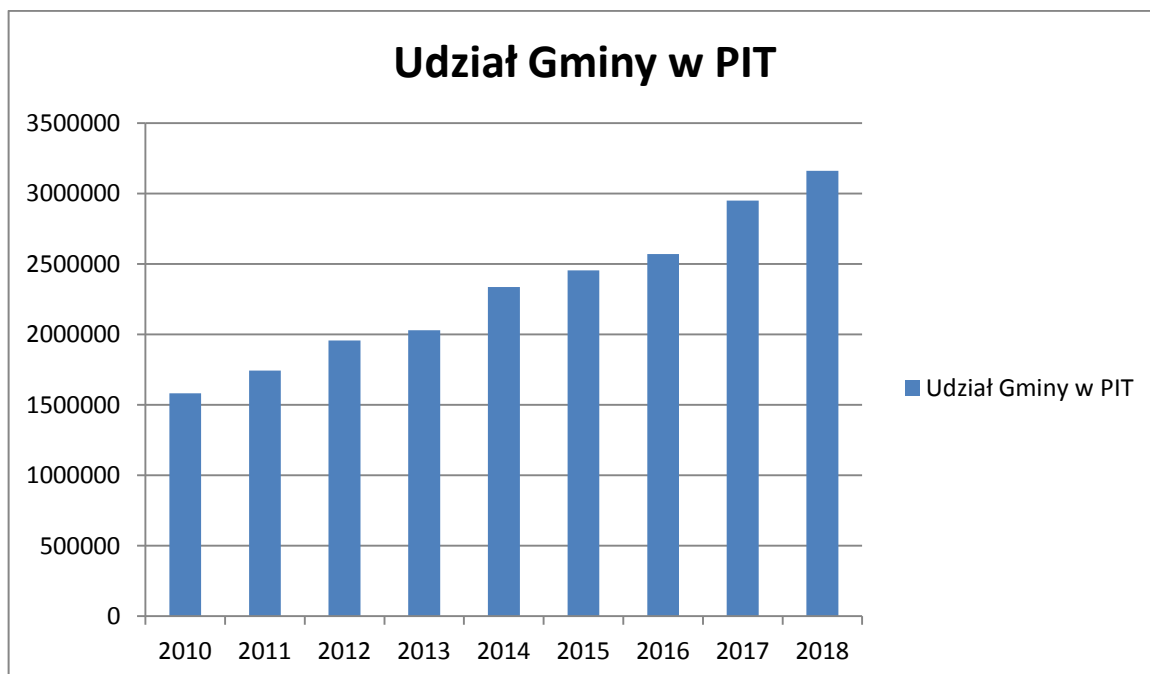
Struktura dochodów gminy według źródeł pokazuje, iż największą część dochodów budżetu stanowi subwencja



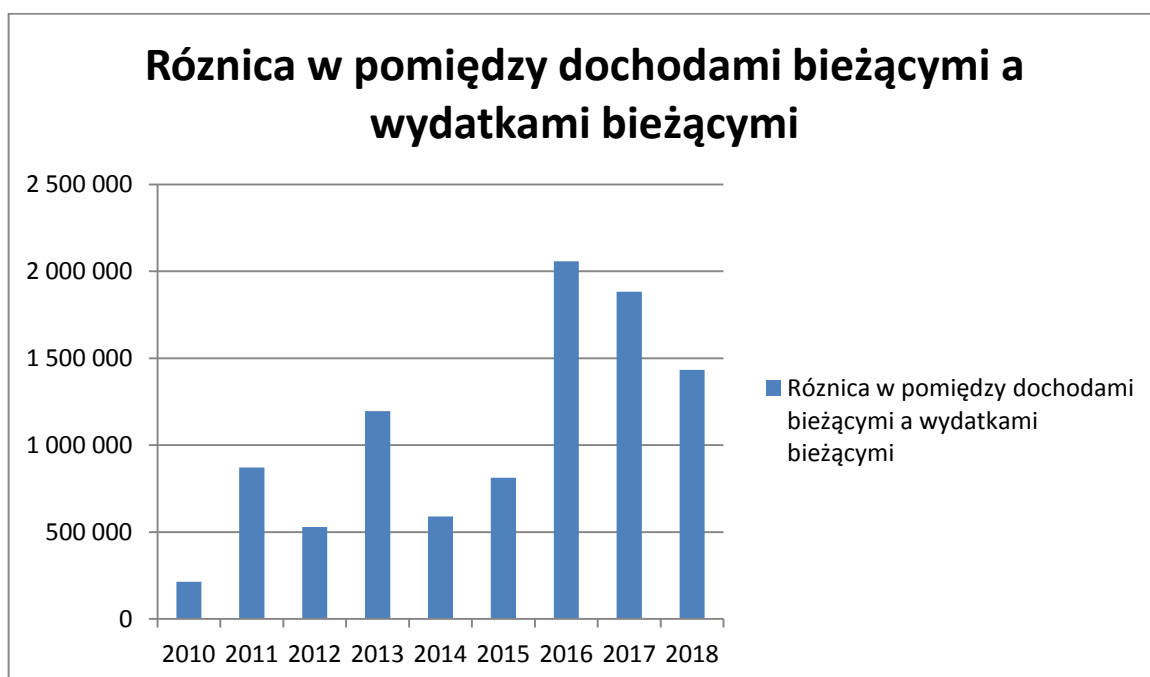
Wśród źródeł dochodów własnych największe znaczenie ma udział w podatku dochodowym od osób fizycznych, co ilustruje poniższy wykres:



Należy zwrócić uwagę na stały i wyraźny trend wzrostu dochodów gminy z tytułu podatków PIT, który ilustruje bogacenie się społeczności lokalnej.

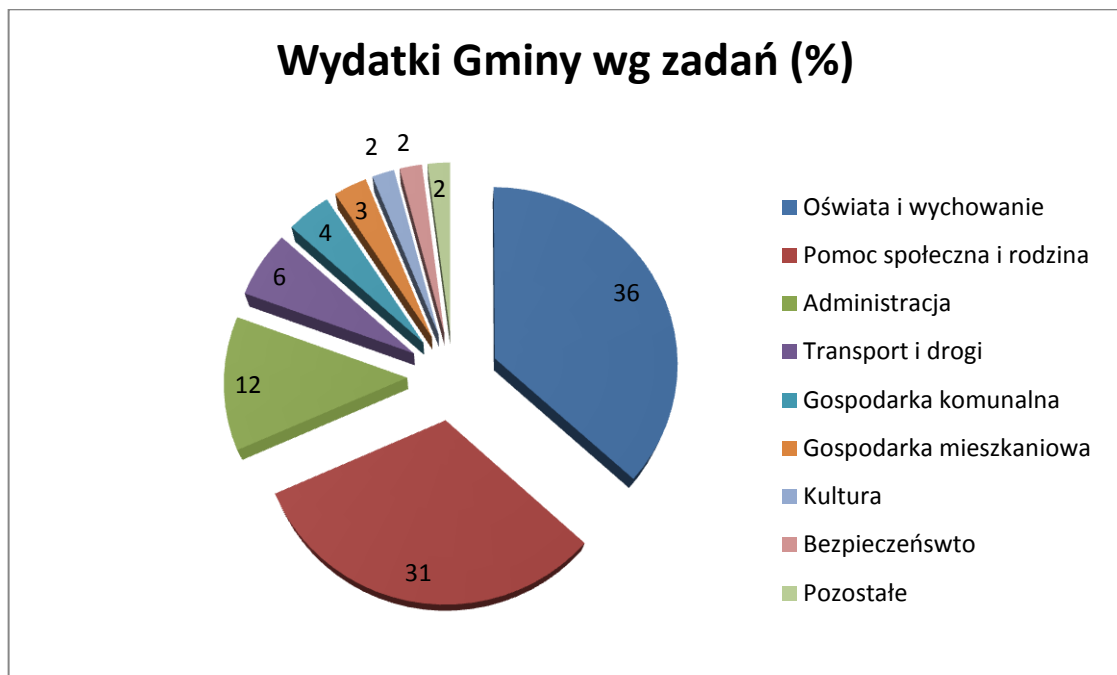


Pozytywnie, pomimo incydentalnych rocznych wahań, kształtuje się również wieloletni trend różnicy pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi.





W strukturze wydatków gminy wciąż najważniejszymi pozycjami są wydatki na oświatę i wychowanie oraz pomoc społeczną i pomoc rodzinie



## 6. Informacja o stanie mienia komunalnego

Gmina Rytwiany na dzień 31 grudnia 2018 r. jest właścicielem (z wyłączeniem gruntów oddanych w trwały zarząd oraz wieczystego użytkowania) 190,0746 ha gruntów. Gmina posiada również nieruchomości o uregulowanym stanie prawnym pod drogami gminnymi i wewnętrznymi o powierzchni 115,1132 ha. Gmina jest właścicielem jednego budynku mieszkalnego, dwóch budynków transportu i łączności, jednego budynku biurowego, jednego budynku zakładów opieki medycznej, pięciu budynków kultury, jednego budynku sportowego oraz pięciu budynków oświaty i nauki. Posiada również osiem lokali mieszkalnych i jeden lokal użytkowy.

W roku 2018 sprzedano nieruchomości rolne o powierzchni 0,99 ha za łączną kwotę 32 200 złotych. Łączne dochody uzyskane z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania wyniosły 66 907,77 zł. Nabyto

nieruchomości gruntowe pod poszerzenie drogi gminnej o ogólnej powierzchni 0,1060 ha za cenę 4860 złotych.

Gmina posiada 52 udziały w Zakładzie Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Rzędowie o wartości 26 000 złotych.

Szczegółowe dane odnośnie mienia Gminy Rytwiany znajdują się w odrębnym dokumencie – Informacji o stanie mienia komunalnego.

## **7. Realizacja poszczególnych polityk, programów, strategii i planów**

Najważniejszymi dokumentami planistycznymi wyznaczającymi kierunki działania samorządu Gminy Rytwiany są: Strategia Rozwoju Gminy Rytwiany i Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rytwiany.

### **7.1 Strategia rozwoju Gminy Rytwiany**

Strategia została przyjęta uchwałą nr X/50/2015 Rady Gminy Rytwiany z dn. 26.08.2015 r. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Gminy Rytwiany na lata 2015–2025. W strategii rozwoju gminy sformułowano na podstawie przeprowadzonych analiz: wizję, misję, dwa cele główne oraz cztery cele strategiczne:

1. tworzenie warunków do rozwoju aktywności społecznej;
2. tworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych;
3. tworzenie warunków rozwoju gospodarczego;
4. tworzenie warunków do rozwoju przemysłu turystycznego na terenie gminy.

Działania zmierzające do osiągnięcia celów strategii rozwoju prowadzone są w ramach realizacji poszczególnych programów, bieżących działań gminy i jednostek organizacyjnych, jak również inwestycji wieloletnich i jednorocznych i zostaną zaprezentowane poniżej.

## 7.2 Strategia rozwiązywania problemów społecznych

Strategia została przyjęta uchwałą Nr XXVII/144/2016 Rady Gminy Rytwiany z dnia 29 grudnia 2016 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rytwiany na lata 2016-2025. Misją samorządu gminy Rytwiany w realizacji strategii jest stwarzanie mieszkańcom dobrych warunków do życia i rozwoju, wzmocnienie rodzin, przeciwdziałanie różnym formom marginalizacji i wykluczenia społecznego oraz rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego. Wypełnienie tak sformułowanej misji wymaga wdrożenia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych. Wyznaczono następujące cele strategiczne:

- 1) Podniesienie poziomu bezpieczeństwa socjalnego oraz wspieranie i integrowanie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym;
- 2) Wspieranie rodzin, zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju, zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej oraz utrzymanie poziomu bezpieczeństwa publicznego w gminie;
- 3) Profesjonalizacja służb społecznych oraz rozwijanie sektora obywatelskiego.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zgodnie z zapisami jest realizowana w szczególności poprzez następujące programy:

1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
2. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
3. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
4. Gminny Program Wspierania Rodziny,
5. Program współpracy Gminy Rytwiany z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Podobnie jak w wypadku strategii rozwoju gminy działania zmierzające do osiągnięcia celów strategicznych i operacyjnych prowadzone są w ramach realizacji poszczególnych

programów, bieżących działań gminy i jednostek organizacyjnych, jak również inwestycji wieloletnich i jednorocznych i zostaną zaprezentowane poniżej.

### **7.3 Program rewitalizacji Gminy Rytwiany**

Program rewitalizacji został przyjęty Uchwałą Nr XXIX/157/2017 Rady Gminy Rytwiany z dnia 27 marca 2017 roku w sprawie przyjęcia Programu Rewitalizacji Gminy Rytwiany na lata 2016-2023.

Rada Gminy Rytwiany przyjmując program rewitalizacji wskazała obszar rewitalizacji położony na terenie sołectwa Rytwiany. Wyznaczony obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 5,41 km<sup>2</sup> (4,28% ogólnej powierzchni gminy) i jest zamieszkały przez 1869 osób (29,05% ludności ogółem gminy). Opierając się na założeniach programu wójt gminy złożył w ramach konkursu ogłoszonego przez zarząd województwa świętokrzyskiego na nabór wniosków rewitalizacyjnych dla małych miast i miejscowości-siedzib gmin wniosek na zadanie „Tworzenie nowych usług w przestrzeni i obiektach publicznych na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców gminy Rytwiany”. Zakres projektu obejmuje szereg działań dotyczących najbardziej zdegradowanych części miejscowości Rytwiany, w tym obiektów zabytkowych oraz terenów przemysłowych, mających na celu nadanie mu nowych funkcji, a także wzrostu estetyki przestrzeni publicznej w celu rozwiązywania negatywnych zjawisk we wszystkich pięciu sferach interwencji rewitalizacji (społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej), tj.:

1. Zachowanie i udostępnienie zabytkowych ruin zamku wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu;
2. Zagospodarowanie i adaptacja terenu na cele gospodarcze związane ze stworzeniem placu targowego;
3. Zagospodarowanie terenu do celów rekreacyjnych wraz z przebudową ul. Armii Krajowej i ul. Kościelnej;
4. Zakup wyposażenia do działalności kulturalnej GCKSiIT w Rytwianach;
5. Przebudowa i adaptacja przemysłowych obiektów starej gorzelni w Rytwianach na cele turystyczne i gospodarcze.

Wniosek Gminy Rytwiany został oceniony bardzo wysoko i zajął drugie miejsce wśród 62 złożonych w konkursie projektów. W dniu 29 maja 2018 roku wójt gminy podpisał

pre-umowę z zarządem województwa, który na dofinansowanie zadania przyznał ze środków RPOWŚ kwotę 2 041 234,73 zł, co stanowi 80% kosztów inwestycji. W dniu 31 października 2018 r. ogłoszony został konkurs na opracowanie koncepcji architektonicznej dla zadania pn.: „Zachowanie i udostępnienie zabytkowych ruin zamku wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu”. Rozpoczęcie prac wykonawczych planowane jest na rok 2019.

#### **7.4 Plan gospodarki niskoemisyjnej**

Plan został przyjęty Uchwałą Nr XXI/112/2016 Rady Gminy Rytwiany z dnia 30.08.2016r. w sprawie przyjęcia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Rytwiany.

Jako główny cel strategiczny planu przyjęto „Utrzymanie niskoemisyjnego rozwoju gospodarczego i zaspokajania potrzeb społeczeństwa, tj. postępu i progresu gospodarczo-społecznego Gminy Rytwiany do 2020 roku, następującego bez lub z minimalnym wzrostem zapotrzebowania na energię pierwotną i finalną”.

Dla realizacji głównego celu strategicznego wskazano dziesięć celów szczegółowych:

- wdrożenie wizji Gminy Rytwiany jako obszaru zarządzanego w sposób zrównoważony i ekologiczny;
- zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego odbiorców na terenie Gminy;
- ograniczenie emisji CO<sub>2</sub> oraz emisji zanieczyszczeń z instalacji wykorzystywanych na terenie miasta, a także emisji pochodzącej z transportu;
- rozwój systemów zaopatrzenia w energię zmniejszających występowanie niskiej emisji zanieczyszczeń (w tym emisji pyłów);
- zwiększenie efektywności wykorzystania, wytwarzania oraz dostarczania energii;
- zwiększenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych;
- realizacja wzorcowej roli sektora publicznego w zakresie oszczędnego gospodarowania energią;
- zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczącej ich wpływu na lokalną gospodarkę eko-energetyczną oraz jakość powietrza;
- promocja oraz realizacja wizji zrównoważonego transportu – z uwzględnieniem transportu publicznego, indywidualnego i rowerowego;
- promocja efektywnego energetycznie oświetlenia.

W ramach realizacji planu zrealizowano w 2018 roku następujące zadania:

- w budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Strzegomiu wymieniono piec grzewczy. Zakupiono kocioł na paliwo stałe klasy 5, o mocy 100 KW, spełniający aktualne normy sprawności i emisji. Koszt zakupu pieca wyniósł 47 355 złotych;
- złożono wniosek do RPO na modernizację oświetlenia ulicznego;
- przygotowano dokumentację i złożono wniosek do RPO na termomodernizację strażnicy OSP w Niedziałkach;
- zakupiono i zamontowano czujniki stężenia pyłów zawieszonych z odczytami ogólnodostępnymi dla mieszkańców;
- pomagano mieszkańcom w zbieraniu wniosków zmierzających do rozbudowy sieci gazowej;
- prowadzono we współpracy z właściwymi organami akcje informacyjne odnośnie programów Zorza i Czyste Powietrze.

## **7.5 Program ochrony środowiska**

Program został przyjęty Uchwałą Nr XXXVII/186/2017 Rady Gminy Rytwiany z dnia 14 listopada 2017r w sprawie przyjęcia „Programu ochrony środowiska Gminy Rytwiany na lata 2017 - 2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025”.

Celem nadrzędnym Programu jest poprawa stanu środowiska i podniesienie walorów przyrodniczych Gminy Rytwiany poprzez działania prowadzone zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Gmina Rytwiany w ramach programu planowała następujące cele szczegółowe w poszczególnych obszarach interwencji:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza - osiągnięcie oraz utrzymanie wymaganej prawem jakości powietrza atmosferycznego i przeciwdziałanie globalnym zmianom klimatu poprzez sukcesywną redukcję emisji gazów cieplarnianych na terenie Gminy Rytwiany;
2. Zagrożenia hałasem - zmniejszenie natężenia hałasu na terenie Gminy Rytwiany;

3. Gospodarka wodno-ściekowa - osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych oraz zaspokojenie ilościowego i jakościowego zapotrzebowania na wodę przeznaczoną do celów bytowo -gospodarczych oraz rekreacyjno-turystycznych na terenie Gminy Rytwiany;
4. Gospodarka odpadami - ograniczanie ilości wytwarzanych odpadów oraz poprawa gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Rytwiany;
5. Zasoby przyrodnicze - ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

Na rok 2018 w Programie przewidziano następujące zadania w poszczególnych obszarach interwencji:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza:

a) poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej w Gminie Rytwiany

- przygotowano dokumentację i złożono wniosek do RPO na termomodernizację strażnicy OSP w Niedziałkach;

- w budynku ZSP w Strzegomiu wymieniono piec grzewczy. Zakupiono piec na paliwo stałe o mocy 100 KW spełniający aktualne normy sprawności i emisji. Koszt zakupu pieca wyniósł 47 355 złotych.

b) termomodernizacja, montaż instalacji OZE i modernizacja oświetlenia budynków JST,

- przygotowano dokumentację i złożono wniosek do RPO na termomodernizację strażnicy OSP w Niedziałkach;

c) budowa i modernizacja oświetlenia drogowego,

- złożono wniosek do RPO na modernizację oświetlenia ulicznego;

d) modernizacja i przebudowa dróg gminnych,

- w roku 2018 przebudowano sześć odcinków dróg o łącznej długości 4780 m:

- odcinek drogi w miejscowości Ruda o długości 400m (miedzy kaplicą a boiskiem)
- droga w miejscowości Sichów Duży (Lipki)
- droga w Sydzyńcu przez wieś
- ul. Golejowska w Rytwianach
- ul. Kolejowa w Rytwianach
- ul. Cegielnia w Rytwianach

e) montaż instalacji fotowoltaicznych i solarnych, oraz termomodernizacja i wymiana źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych osób fizycznych.

- pomagano mieszkańcom w zbieraniu wniosków zmierzających do rozbudowy sieci gazowej;
- prowadzono we współpracy z właściwymi organami akcje informacyjne odnośnie programów Zorza i Czyste Powietrze.

## 2. Zagrożenia hałasem:

- a) przebudowa i modernizacja dróg gminnych i wewnętrznych na terenie Gminy Rytwiany
- roku 2018 przebudowano sześć odcinków dróg o łącznej długości 4780 m

## 3. Gospodarka wodno-ściekowa:

- 2018 roku zakończono zadanie „Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w Gminie Rytwiany”. Wartość zadania wyniosła 2 940 202,08 złotych. Dofinansowanie z PROW wyniosło 1 592 829 złotych. W jego ramach zrealizowano 197 przydomowych oczyszczalni ścieków obsługujących 788 mieszkańców;
- zlecono sporządzenie dokumentacji technicznej na zadania związane z modernizacją i rozbudową sieci wodnokanalizacyjnej.

## 4. Gospodarka odpadami:

- a) ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,
- w roku 2018 ograniczono ilość odpadów biodegradowalnych w masie odpadów do 4,85 % (poziom dopuszczalny – 40%)
- b) zwiększenie dotychczasowych poziomów recyklingu odpadów komunalnych zbieranych selektywnie (papier, metal, tworzywa sztuczne, szkła),
- w roku 2018 osiągnięto poziom recyklingu na poziomie 37,23% wobec wymaganych 30%, jednakże wobec spadającego poziomu odzysku wobec wskaźników z lat poprzednich wzmocniono akcję kontroli segregacji odpadów oraz działania edukacyjne.
- c) wydzielenie odpadów budowlano-remontowych ze strumienia odpadów komunalnych i poddanie ich procesom przetwarzania na poziomie odzysku min. 70% do końca 2020 r,



- wskaźnik osiągnięto już w roku 2017.

5. Zasoby przyrodnicze:

- a) opieka nad pomnikami przyrody,
- b) promocja cennych przyrodniczo obiektów na terenie gminy.

- zadania z tych zakresów prowadzono w ramach bieżącej działalności urzędu.

### **7.6 Program usuwania wyrobów zawierających azbest**

Program został przyjęty uchwałą Nr XXX/161/2009 Rady Gminy Rytwiany z dnia 27 marca 2009 w sprawie uchwalenia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Rytwiany”.

W ramach realizacji programu w 2018 roku dokonano demontażu 2000 m<sup>2</sup> płyt azbestowo – cementowych wraz z ich transportem i unieszkodliwieniem na składowisku oraz usunięto 2100 m<sup>2</sup> płyt azbestowo – cementowych zdeponowanych na posesjach wraz z ich pakowaniem, transportem i unieszkodliwieniem na składowisku.

Koszt realizacji programu w roku 2018 wyniósł 27 486 złotych. Na realizację programu usuwania wyrobów azbestowych pozyskano w 2018 roku dotację w wysokości 13 260 złotych z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska oraz 4122,90 złotych z Powiatu Staszowskiego, co łącznie stanowiło 65 % kosztów przedsięwzięcia.

### **7.7 Kompleksowy plan rozwoju szkół**

Plan został zaktualizowany Uchwałą Nr XLVIII/253/2018 Rady Gminy Rytwiany z dnia 18 października 2018 r. w sprawie przyjęcia aktualizacji Kompleksowego Planu Rozwoju Szkół Gminy Rytwiany

Celem głównym planu jest: Podniesienie jakości kształcenia poprzez inwestycje w sektorze oświaty. Dla realizacji celu głównego wyznaczono dwa cele szczegółowe:

- dostosowanie infrastruktury oświatowej do świadczenia usług edukacyjnych na wysokim poziomie
- dostosowanie oferty edukacyjnej do zmieniających się potrzeb dzieci i młodzieży

Z dniem 1 września 2018 roku Gmina Rytwiany rozpoczęła realizację projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014- 2020 pod nazwą: „Rozwój edukacji kształcenia ogólnego w zakresie stosowania TIK”. Celem głównym projektu jest zwiększenie szans uczniów z terenu Gminy Rytwiany na zatrudnienie poprzez podniesienie ich kompetencji kluczowych, wykorzystanie TIK w procesie nauczania oraz podniesienie kompetencji nauczycieli. Wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych zostanie objętych 300 uczniów ze szkół, prowadzonych przez Gminę Rytwiany, które zostaną wyposażone w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych. Zakupionych zostanie 61 komputerów, 8 laptopów, 3 tablice interaktywne, 6 projektorów, 2 monitory interaktywne i 3 wizualizery wraz z niezbędnym oprogramowaniem oraz programy multimedialne. W roku 2018 prowadzono postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę w/w wyposażenia. Wszyscy uczniowie uczęszczający do w/w szkół będą korzystać w ramach zajęć szkolnych ze sprzętu zakupionego w projekcie. Czterdziestu sześciu nauczycieli zatrudnionych w szkołach objętych projektem podniesie swoje kompetencje cyfrowe poprzez szkolenie/kursy TIK przewidziane w ramach projektu. Wartość całkowita projektu wynosi 635 655,15 zł, zaś pozyskane dofinansowanie 540 306,88 zł, co stanowi 85 % wartości projektu

W 2018 roku Gmina Rytwiany pozyskała dotację w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa w kwocie 16 tysięcy na zakup książek przeznaczonych do bibliotek szkolnych w Rytwianach i Sichowie.

W 2018 roku wymieniono również piec grzewczy w szkole w Strzegomiu. Zakupiono kocioł na paliwo stałe o mocy 100 KW spełniający aktualne normy sprawności i emisji. Koszt zakupu pieca wyniósł 47 355 złotych.

Prowadzono prace zmierzające do uzyskania prawomocnego pozwolenia na budowę hali sportowej w Rytwianach.

## **7.8 Program gospodarowania zasobami mieszkaniowymi**

W roku 2018 gospodarka mieszkaniowa prowadzona była na podstawie dwóch dokumentów programowych. Do dnia 20 sierpnia obowiązywał program uchwalony uchwałą nr XXXIV/187/2013 Rady Gminy Rytwiany z dnia 25 marca 2013 r. w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym, zaś od dnia 21 sierpnia program uchwalony uchwałą nr XLV/244/2018 Rady Gminy Rytwiany z dnia 30 lipca 2018 r. w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Rytwiany na lata 2018-2023

Na koniec 2018 roku zasób mieszkaniowy Gminy Rytwiany tworzyło: pięć lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 239,50 m<sup>2</sup> W tym dwa w budynku w Sichowie Dużym, jeden w budynku GSZOZ w Rytwianach oraz 2 budynku ZSO w Rytwianach oraz pięć lokali socjalnych o łącznej powierzchni użytkowej 169,13 m<sup>2</sup> położonych w budynku w Sichowie Dużym.

W 2018 roku ukończono zadanie „Budowa budynku z lokalami socjalnymi w Kłodzie”. Zadanie realizowane było w latach 2016-2018. W 2018 roku inwestycję zakończono, oddano do użytku oraz rozliczono. Zadanie otrzymało dofinansowanie z Banku Gospodarstwa Krajowego w kwocie 215 599,08 złotych. Nowo wybudowane lokale zostały włączone do zasobu mieszkaniowego gminy w 2019 roku.

Gmina posiada ustalone zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżania czynszu. W 2018 roku Gmina nie zbywała lokali wchodzących w skład zasobu mieszkaniowego.

## **7.9 Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie**

Program został przyjęty uchwałą Nr XXVI/139/2016 Rady Gminy Rytwiany z dnia 22 grudnia 2016 roku w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochron Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2022.

Zgodnie z uchwałą celami programu są:

- zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Rytwiany;
- zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie;
- zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Realizacja celów Programu zakłada:

- uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie;
- zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy;
- promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy;
- edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie;
- działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Za realizację poszczególnych zadań Programu odpowiadają Wójt Gminy, Gminny Ośrodek Polityki Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespół interdyscyplinarny. Zespół Interdyscyplinarny w Rytwianach działa na podstawie Zarządzenia Wójta Gminy Rytwiany Nr 24/2016 z dnia 22 lipca 2016 roku, art. 9a ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Uchwały Nr II/12/18 Rady Gminy Rytwiany z dnia 28 listopada 2018 roku w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Rytwianach wchodzi przedstawiciele:

1. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rytwianach,
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rytwianach,
3. Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Staszowie,
4. Gminnego Samodzielnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Rytwianach,
5. Komendy Powiatowej Policji w Staszowie,
6. Prokuratury Rejonowej w Staszowie,
7. Oświaty.

W roku 2018 odbyło się 8 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego. W trakcie spotkań omawiane były kwestie związane z bieżącą działalnością Zespołu, członkowie Zespołu zapoznawali się z działaniami podejmowanymi przez grupy robocze, związanymi z realizacją procedury Niebieskie Karty oraz ustalali skład grup roboczych do prowadzenia procedury Niebieskie Karty w indywidualnych przypadkach. W ramach działań podejmowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, dystrybuowane były ulotki nt. przemocy w rodzinie, na stronie Urzędu Gminy Rytwiany opublikowane zostały informacje dot. działalności Zespołu i instytucjach świadczących pomoc ofiarom przemocy w rodzinie. Dnia 19 sierpnia 2018 r. w trakcie Festiwalu Kultury Rytwiańskiej, Ośrodek Pomocy Społecznej

w Rytwianach z udziałem Zespołu Interdyscyplinarnego prowadził kampanię informacyjną „Stop Przemocy”, której celem było rozpowszechnianie w lokalnej społeczności informacji dot. występowania zjawiska przemocy w rodzinie, zwiększenie wiedzy mieszkańców gminy na temat sposobów reagowania na to zjawisko i zwiększenie kompetencji rodzinnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

#### **7.10 Pomoc gminy w zakresie dożywiania**

Program uchwalony został Uchwałą Nr XLVII/242/2014 Rady Gminy Rytwiany z dnia 24 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

Program został utworzony i przyjęty przez Radę Gminy Rytwiany w związku z ustanowieniem przez Radę Ministrów wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Zgodnie z uchwałą ustanawiającą program, był on realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytwianach. W roku 2018 na realizację programu przeznaczono kwotę 100 000 złotych. Dożywianiem w szkole zostało objętych 85 dzieci z 45 rodzin, zaś zasiłki celowe na zakup żywności przyznane 76 rodzinom.

#### **7.11 Gminny program wspierania rodziny**

Program został przyjęty uchwałą Nr XXXV/182/2017 Rady Gminy w Rytwianach z dnia 26 września 2017 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Rytwiany na lata 2017 – 2019.

Celem głównym Programu jest pomoc dla rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Rytwiany w stwarzaniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo –wychowawczych. Koordynatorem realizacji programu jest GOPS.

Dla realizacji zadań założono w programie następujące działania:

- Pomoc i wsparcie Asystenta Rodziny. Wsparcie Interdyscyplinarne;

- Poradnictwo specjalistyczne;
- Pomoc w formie rodzin wspierających;
- Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej;

W roku 2018 skupiono się na realizacji zadań w zakresie partycypacji w kosztach umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej (troje dzieci) i działaniach asystenta rodziny.

Asystent rodziny w 2018 roku prowadził następujące działania:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa rodzin i dzieci;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rytwianach w roku 2018 wsparciem asystenta rodziny objętych było 7 rodzin. W rodzinach tych przebywało 13 dzieci.

**Problemy i efekty występujące w rodzinach w 2018 roku:**

<b>Problemy</b>	<b>Ilość rodzin</b>	<b>Efekty</b>	<b>Ilość rodzin</b>
Bezrobocie	6	Uzyskanie zatrudnienia	3
Trudna sytuacja finansowa	3	Poprawa sytuacji finansowej	2
Zadłużenia	4	Całociowe lub częściowe spłacenie zadłużeń	2
Zły stan techniczny pomieszczeń	2	Poprawa stanu technicznego pomieszczeń	2
Niewydolność opiekuńczo-wychowawcza	7	Poprawa umiejętności opiekuńczo-wychowawczych	6
Trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego	3	Podniesienie umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego	2
Nieumiejętne gospodarowanie budżetem domowym	3	Nabywanie umiejętności prawidłowego gospodarowania budżetem domowym	2
Zaniedbania pielęgnacyjno-higieniczne	5	Poprawa wyglądu zewnętrznego	3
Problemy alkoholowe	2	Podjęcie działań odwykowych	1
Przemoc	0	Ustanie przemocy	0
Niska samoocena	2	Podniesienie samooceny	1

W 2018 roku żadna rodzina nie została objęta wsparciem asystenta rodziny zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Nie został też zrealizowany żaden wniosek o przyznanie jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 4000 zł.

### **7.12 Gminny Program Przeciwdziałanie Narkomanii**

Program przyjęty został Uchwałą Nr XXVI/138/2016 Rady Gminy Rytwiany z dnia 22 grudnia 2016 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Rytwiany na lata 2017 - 2021.

Podstawowymi celami programu są:

- diagnoza rozpowszechnienia używania narkotyków na terenie gminy;
- ograniczenie dostępności narkotyków;
- wspieranie szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich w tworzeniu i wdrażaniu programów profilaktycznych;
- inicjowanie powstawania punktów konsultacyjnych zajmujących się rozwiązywaniem problemów uzależnienia od narkotyków.

Gmina każdorocznie przyjmuje preliminarz wydatków na realizację programu. Preliminarz wydatków na rok 2018 został przyjęty uchwałą Rady Gminy w Rytwianach nr XXIX/207/2017 z dnia 29 grudnia 2017 roku, a następnie zmieniony uchwałą nr IV/24/2018 z dnia 28 grudnia 2018 roku.

W ramach realizacji programu wykonano następujące zadania:

- dofinansowano wynagrodzenia osób prowadzących pozalekcyjne zajęcia sportowe;
- dofinansowano udział w koloniach i obozach profilaktycznych dzieci z rodzin dysfunkcyjnych i patologicznych;
- dofinansowano działalność profilaktyczną prowadzoną przez szkoły poprzez zakup pomocy i środków dydaktycznych.

## **8. Realizacja programów rocznych**

Oprócz realizacji strategii, planów, programów i polityk wieloletnich, w gminie na podstawie obowiązujących przepisów realizowane są również programy roczne.

### **8.1 Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych**



Program przyjęty został uchwałą Nr XXXIX/206/2017 Rady Gminy Rytwiany z dnia 29 grudnia 2017 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Rytwiany na 2018 rok, zmienioną uchwałą nr IV/23/2018 z dnia 29 grudnia 2018 r.

Podstawowymi celami programu były:

- diagnoza lokalnych potrzeb, problemów i zasobów w sferze rozwiązania problemów alkoholowych;
- ułatwianie osobom uzależnionym kontaktu z placówkami odwykowymi, w tym kontynuowanie działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemami alkoholowymi;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą;
- przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie;
- realizacja w szkołach programów profilaktycznych;
- organizowanie i finansowanie wyjazdów wypoczynkowych dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych i patologicznych;
- realizacja nowoczesnej profilaktyki problemów alkoholowych poprzez wdrażanie i promowanie na terenie gminy ogólnopolskich kampanii edukacyjnych i profilaktycznych inicjowanych m.in. przez PARPA;
- organizowanie i finansowanie akcji profilaktycznych;
- wspomaganie działalności instytucji, placówek, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- doposażenie działających na terenie gminy świetlic środowiskowych w niezbędny sprzęt rekreacyjno-sportowy;
- propagowanie wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych alternatywnego spędzania wolnego czasu w formie zajęć kulturalnych, rekreacji ruchowo – sportowej z wykorzystaniem zaplecza rekreacyjno-sportowego;
- pokrycie kosztów badań przeprowadzonych przez biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu osób kierowanych przez GKRPA na leczenie odwykowe;
- przeprowadzanie okresowych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod względem przestrzegania zasad i warunków obrotu tymi napojami, określonymi

w ustawie oraz w odrębnych uchwałach Rady Gminy stosownie do zachodzących potrzeb;

- współpraca z sąsiednimi gminami w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

W ramach realizacji programu sfinansowano następujące zadania:

- opłacono prowadzących pozalekcyjne zajęcia sportowe, wynagrodzenia dla osoby prowadzącej punkt konsultacyjny oraz dla osób przeprowadzających specjalistyczne badania pod kątem uzależnienia, a także członków GKRPA;
- sfinansowano imprezy i zawody sportowe promujące trzeźwy i zdrowy tryb życia jako formy oddziaływań profilaktycznych;
- zakupiono ulotki i materiały profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- opłacono koszty szkoleń pracowników;
- opłacono koszty i opłaty sądowe związane ze sprawami sądowymi w przedmiocie przymusowego leczenia uzależnień;
- opłacono składki na ubezpieczenia społeczne osoby prowadzącej punkt konsultacyjny.

W roku 2018 Rada Gminy Rytwiany podjęła również dwie uchwały regulujące kwestie sprzedaży alkoholu na terenie gminy. W uchwale z dnia 17 września 2018 roku nr XLVII/251/2018 w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Rytwiany określono maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż poszczególnych kategorii alkoholi przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

Na dzień 31 grudnia 2018 wydano:

a) w zakresie sprzedaży alkoholu przeznaczonego do spożycia poza miejscem sprzedaży:

- 1) 22 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5 % zawartości alkoholu i piwa (limit przewidziany uchwałą – 40)
- 2) 22 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) (limit przewidziany uchwałą – 40)

- 3) 13 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18 % zawartości alkoholu (limit przewidziany uchwałą – 40)
- b) w zakresie sprzedaży alkoholu przeznaczonego do spożycia w miejscu sprzedaży:
- 1) 6 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5 % zawartości alkoholu i piwa (limit przewidziany uchwałą – 10)
  - 2) 5 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) (limit przewidziany uchwałą – 10)
  - 3) 1 zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18 % zawartości alkoholu (limit przewidziany uchwałą – 10)

W uchwale z dnia 17 września 2018 roku nr XLVII/252/2018 w sprawie zasad usytuowania na terenie gminy Rytwiany miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych określono minimalną odległość wejścia do punktów sprzedaży i podawania alkoholu od obiektów chronionych oraz określono jakie obiekty należą do kategorii obiektów chronionych.

## **8.2 Opieka nad zwierzętami bezdomnymi i zapobieganie bezdomności zwierząt**

Program przyjęty został Uchwałą Nr XLI/228/2018 Rady Gminy Rytwiany z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Rytwiany w 2018 roku.

Celami programu były:

1. Zapewnienie opieki nad zwierzętami bezdomnymi;
2. Zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie Gminy Rytwiany;
3. Ograniczenie populacji bezdomnych zwierząt;
4. Promowanie prawidłowych postaw i zachowań człowieka w stosunku do zwierząt.

Cele realizowane były przez wykonywanie następujących zadań:

- zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt;
- opieka nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie;
- odławianie bezdomnych zwierząt;

- obowiązkowa sterylizacja lub kastracja zwierząt w schronisku dla zwierząt;
- poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt;
- usypianie ślepych miotów;
- wskazywanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich;
- zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

W roku 2018 na realizację programu gmina wydatkowała 27 315 złotych. W ramach działań między innymi: przekazano sześć psów do opieki wśród mieszkańców gminy, zwrócono dwa psy właścicielom, wykonano sześć sterylizacji, zaś siedem psów, dla których nie udało się znaleźć właściciela, przekazano do schroniska w Nowinach.

### **8.3 Współpraca z organizacjami pozarządowymi**

Program w kształcie realizowanym w 2018 roku przyjęty został Uchwałą nr XXXIX/208/2017 Rady Gminy Rytwiany z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXVIII/199/2017 Rady Gminy Rytwiany z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie przyjęcia Programu Współpracy Gminy Rytwiany z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2018r.

Na terenie Gminy Rytwiany w 2018 roku działało:

- 9 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, tj.:
  - 1 klub sportowy, tj.: Klub Sportowy „Baszta” Rytwiany,
  - 1 uczniowski ludowy klub sportowy, tj. Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „GRYF” Rytwiany,
  - 6 Kół Gospodyń Wiejskich, tj.:
1. Koło Gospodyń Wiejskich w Tuklęczu,
  2. Koło Gospodyń Wiejskich w Świącicy,
  3. Koło Gospodyń Wiejskich w Kłodzie,
  4. Koło Gospodyń Wiejskich w Strzegomiu,
  5. Koło Gospodyń Wiejskich w Rudzie,

6. Koło Gospodyń Wiejskich w Sichowie Małym.

- stowarzyszenia i fundacje, tj.:

1. Stowarzyszenie Miłośników Pustelni Złotego Lasu w Rytwianach,
2. Stowarzyszenie Strzegomskie,
3. Stowarzyszenie „Wspólne Dobro Naszej Wsi” w Święcicy,
4. Stowarzyszenie Lotnicze „RYTWIANY” im. Mieczysława Marcinkowskiego,
5. Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Sichów Duży i okolic,
6. Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Pacanówka,
7. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka „Świętokrzyski Karp”,
8. Stowarzyszenie „Aktywna Kłoda”,
9. Stowarzyszenie „Przyjazna Ruda”,
10. Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых, Oddział w Tarnobrzegu, Sekcja w Rytwianach,
11. Koło Grodzkie PTTK im. Adama Bienia w Staszowie Sekcja Krajobrazowo - Turystyczna w Rytwianach,
12. Stowarzyszenie „Nasze Rytwiany”,
13. Lokalna Grupa Działania „Dorzecze Wisły”,
14. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Strzegom „Runo Leśne”,
15. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Sichów Mały „Sichowianie”,
16. Stowarzyszenie „Eubiota”,
17. Fundacja Zwierząt Bez Domu „Vendi Vigilas”,
18. Stowarzyszenie „Wspólna Szczeka”,
19. Stowarzyszenie „Mieszkańcy Podborka”,
20. Stowarzyszenie „Inkubator Kultury”,
21. Sichowska Fundacja Edukacyjna w Sichowie Dużym.

Współpraca Gminy Rytwiany w 2018 roku z organizacjami pozarządowymi miała charakter finansowy i pozafinansowy. Współpraca o charakterze pozafinansowym polegała m.in. na: wspólnym rozpoznawaniu potrzeb społeczności lokalnej, informowaniu organizacji o planowanych kierunkach działalności i realizowanych zadaniach, informowaniu na stronie urzędu i tablicy ogłoszeń o działalności organizacji, obejmowaniu patronatem wójta przedsięwzięć podejmowanych przez organizacje, zapewnianiu organizacjom materiałów

promocyjnych oraz pomocy w ubieganiu się o pozyskiwanie funduszy ze źródeł zewnętrznych.

Ponadto Gmina bezpłatnie użycza stowarzyszeniom i kołom gospodyń wiejskich lokale będące jej własnością na ich działalność. Wójt oferuje również możliwość bezpłatnego udostępnienia sali konferencyjnej w Urzędzie Gminy wraz z wyposażeniem na spotkania i szkolenia każdej organizacji z terenu gminy, która zwróci się z takim wnioskiem.

W ramach współpracy o charakterze finansowym w celu poprawy warunków uprawiania sportu na terenie Gminy Rytwiany zlecono realizację zadania publicznego p.n. „Organizacja szkoleń, imprez sportowych i udział w zawodach oraz rozgrywkach w piłce nożnej w 2018r.” Klubowi Sportowemu „Baszta” Rytwiany. Dotacja w wysokości siedemdziesiąt tysięcy złotych została wykorzystana w całości, w sposób prawidłowy.

Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „GRYF” Rytwiany w 2018r. otrzymał dotację w kwocie 10.000 zł. na realizację zadania publicznego „Organizacja szkoleń, imprez sportowych i udział w zawodach lekkoatletycznych”. Dotacja została wykorzystana w całości w sposób prawidłowy. We współpracy z ULKS „GRYF” prowadzone są także zajęcia sportowe dla mieszkańców Gminy Rytwiany na terenie Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Rytwianach m.in. z zakresu : lekkoatletyki, unihokeja, siatkówki i ćwiczeń na siłowni. Na prowadzenie tych zajęć w 2018 r. wydatkowano z budżetu gminy kwotę 28.447,10 zł. Ponadto ze środków Gminy zakupiono dla zawodników stroje do gry w unihokeja w kwocie 1.230 zł.

Stowarzyszenia i Koła Gospodyń Wiejskich biorące udział w różnorodnych konkursach organizowanych podczas imprez plenerowych oraz uroczystości na terenie Gminy Rytwiany w 2018r. otrzymały nagrody pieniężne w łącznej kwocie 7.450 zł.

Rada Gminy Rytwiany uchwałą Nr XIX/109/2012 z dnia 30 stycznia 2012r. podjęła decyzję o przystąpieniu Gminy Rytwiany do Lokalnego Partnerstwa dla Młodzieży, utworzonego w drodze porozumienia przez jednostki samorządu terytorialnego z terenu powiatu staszowskiego, organizacje pozarządowe i przedsiębiorców, którego liderem jest Fundacja Aktywizacji i Rozwoju Młodzieży FARMA z siedzibą w Sielcu. Uczestnictwo Gminy Rytwiany w Lokalnym Partnerstwie dla Młodzieży ma na celu stworzenie młodzieży z terenu Gminy Rytwiany warunków do wszechstronnego rozwoju w miejscu zamieszkania. W ramach realizacji zadania publicznego „Lokalny Program Grantowy dla Młodzieży Mania

Działania” Fundacja otrzymała w 2018 r. środki finansowe w kwocie 5.000 zł. W ramach tego przedsięwzięcia dofinansowano realizację następujących projektów społecznych:

1. Grupa nieformalna „Modomaniacy” zrealizowała projekt pt. „#express yourself”, czyli warsztaty piękna dla kobiet.
2. Grupa nieformalna „Kumple” zrealizowała projekt pt. „ Parkingowy playground”, czyli parkingowy plac gier i zabaw.

Fundacja w ramach realizacji drugiego zadania publicznego „Wspomaganie rozwoju wspólnoty lokalnej na terenie Gminy Rytwiany” otrzymała w 2018r. środki finansowe w kwocie 3.000 zł. W ramach tego przedsięwzięcia dofinansowano realizację następujących projektów społecznych:

1. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Sichów Mały „Sichowianie” w Sichowie Małym, przy współpracy z OSP w Sichowie Małym oraz Zespołu Ludowego „Sichowianie” zrealizowało projekt pt. „To, co dla nas najcenniejsze, co polskie”, w ramach którego zorganizowało m.in. II Przegląd Pieśni Folklorystycznych „Na ludową nutę” oraz wydało śpiewnik pt. „Sichowskie śpiewanie”.
2. Grupa nieformalna Łączymy Pokolenia ze Strzegomia, przy wsparciu OSP w Strzegomiu realizowała projekt „ By nie zapomnieć”, którego efektem jest szereg spotkań międzypokoleniowych oraz publikacja książkowa pod tym samym tytułem, zawierająca wspomnienia mieszkańców Strzegomia.

Stowarzyszenie Amazonek Ziemi Staszowskiej w Staszowie, skupiające w swych szeregach także członkinie z terenu Gminy Rytwiany, otrzymało w 2018 r. dotację w kwocie 1.000 zł. na realizację zadania publicznego „Rehabilitacja fizyczna członkiń Stowarzyszenia Amazonek Ziemi Staszowskiej w Staszowie.”

Stowarzyszenie „Inkubator Kultury” w Rytwianach otrzymało w 2018r. dwie dotacje związane z zadaniem publicznym „Festiwal Kultury Rytwiańskiej” w łącznej kwocie 5540 zł.

Szczegółowe dane odnośnie współpracy z organizacjami pozarządowymi znajdują się w odrębnym dokumencie – Sprawozdaniu z realizacji Roczno programu współpracy Gminy Rytwiany z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za rok 2018.

## **9. Bieżąca działalność urzędu**

Oprócz realizacji programów, planów i startego urząd wykonuje bieżące działania, które wpisują się w realizowane polityki nadrzędne. W poniższym rozdziale omówiono najważniejsze zagadnie związane z zakresem działania urzędu gminy, mające bezpośredni wpływ na codzienne życie mieszkańców.

### **9.1 Drogi**

Gmina Rytwiany zarządza siecią dróg gminnych o łącznej długości 141,39 km. Nawierzchnią bitumiczną pokryte jest 81,95 km dróg gminnych.

W roku 2018 przebudowano sześć odcinków dróg o łącznej długości 4780 m:

1. odcinek drogi w miejscowości Ruda o długości 400m (miedzy kaplicą a boiskiem)
2. droga w miejscowości Sichów Duży (Lipki)
3. droga w Sydzynie przez wieś
4. ul. Golejowska w Rytwianach
5. ul. Kolejowa w Rytwianach
6. ul. Cegielnia w Rytwianach

Wartość robót wyniosła 1 278 503,83zł. Dofinansowanie zadań inwestycyjnych z dotacji celowej budżetu państwa na usuwanie skutków klęsk żywiołowych wyniosło 80% wartości zadania.

Udzielono również pomocy Powiatowi Staszowskiemu na remont odcinka drogi powiatowej Rytwiany - Luszyca o długości 995 metrów w miejscowości w kwocie 67 452 złotych.

Na utrzymanie dróg wydatkowano kwotę 233 754,05 złotych, z czego 66 089,39 złotych na zakup materiałów, 125 257,62 złotych na zakup usług remontowych oraz 42 407,04 złotych na bieżące i zimowe utrzymanie dróg oraz wydatki rad sołeckich.



## 9.2 Gospodarka odpadami komunalnymi

Zasady funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Rytwiany określa Uchwała Rady Gminy Rytwiany nr XXX/164/2012 z dnia 19 grudnia 2012 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Rytwiany. Zgodnie z powyższym regulaminem na terenie gminy prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów komunalnych. Na terenie gminy zorganizowane są miejsca zbiórki zużytych baterii i akumulatorów. Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) obsługujący gminę znajduje się w Rzędowie. Ponadto na terenie gminy zlokalizowane są pojemniki na odzież obsługiwane przez PCK. Podstawową metodą ustalania miesięcznej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi jest iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość i stawki opłaty uchwalonej przez Radę Gminy. Systemem gospodarowania odpadami komunalnymi na dzień 31.12.2018 roku objętych było 5254 mieszkańców. W roku 2018 odbiór i transport odpadów komunalnych z terenu gminy realizowało Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Staszowie Sp. z o.o. Odpady komunalne kierowane były do RIPOK-u którym dla terenu Gminy jest Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Rzędowie. W roku 2018 przekazano do zagospodarowania odpady o łącznej masie 999,628 Mg, z czego 677,900 Mg stanowiły odpady niesegregowane. Dodatkowo 4,460 Mg odpadów mieszkańcy przekazali bezpośrednio do PSZOK.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2167) Gmina Rytwiany zobowiązana była do osiągnięcia w 2018 roku poziomu recyklingu w wysokości 30 %. Gmina zrealizowała wskaźnik na poziomie 37,23 %, przekraczając poziom wymagany przepisami. Niepokojący jest jednak trend spadku wskaźnika, który w latach wcześniejszych 2015-2017 wynosił odpowiednio 54,51%, 47,56 % i 42,60%. W związku z tym prowadzono liczne kontrole mające na celu sprawdzenie jakości segregacji u źródła i uświadamianie mieszkańców o wadze problemu. Także w zakresie poziomu składowania odpadów biodegradowalnych Gmina osiągnęła wymagane rezultaty ograniczając ten poziom do 4,85%

masy składowanych odpadów (przy dopuszczalnym poziomie 40%) Należy zauważyć, że w tym zakresie zauważalny jest stały korzystny trend spadkowy.

W roku 2018 łączne koszty związane z odbiorem, transportem i zagospodarowaniem odpadów wyniosły 436 051,96 złotych. Jednostkowy koszt zagospodarowania tony odpadów wyniósł 434,98 złotych. Wśród trendów zauważalny jest stały wzrost ilości produkowanych przez mieszkańców odpadów jak i wzrost kosztów jednostkowych zagospodarowania odpadów.

W roku 2018 zrealizowano zakup 10 sztuk koszy ulicznych typu KO-8A, które zamontowano na terenie Gminy w ramach sukcesywnie prowadzonej wymiany starych koszy.

### **9.3 Bezpieczeństwo**

Na terenie gminy działa 9 jednostek OSP: OSP Kłoda, OSP Niedziałki, OSP Ruda, OSP Rytwiany, OSP Sichów Mały, OSP Strzegom, OSP Szczeka, OSP Świącica i OSP Tuklęcz. Trzy z nich: OSP Rytwiany, OSP Sichów Mały i OSP Strzegom, włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego. W jednostkach działa 344 strażaków z czego 126 może brać bezpośredni udział w akcjach ratowniczych. W siedmiu młodzieżowych drużynach pożarniczych skupionych było 76 członków. Poszczególne jednostki odnotowały następującą liczbę wyjazdów do działań ratowniczych:

- OSP Rytwiany – 101
- OSP Sichów Mały – 99
- OSP Strzegom – 11
- OSP Kłoda – 30
- OSP Niedziałki – 6
- OSP Ruda - 0
- OSP Szczeka – 5
- OSP Świącica – 2
- OSP Tuklęcz – 11

W roku 2018 Urząd Gminy Rytwiany przekazał 186 299 złotych na działalność bieżącą OSP, zaś 130 000 zł. na wydatki inwestycyjne.

W 2018 roku pozyskano dla OSP:

- średni samochód ratowniczo gaśniczy na podwoziu Renault Midlum, przekazany z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Sandomierzu dla OSP Strzegom.
- nowy lekki samochód ratownictwa drogowego Opel Movano z modułem gaśniczym dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Szczecze, na którego zakup środki pozyskano z dotacji MSWiA

W 2018 roku przekazano również do służby w OSP Tuklęcz nowy lekki samochód ratowniczo-gaśniczy marki „Iveco” zakupiony w 2017 roku. Koszt samochodu wyniósł 300 000 zł, a na jego zakup pozyskano dotacje z MSWiA i NFOŚiGW w Warszawie,

Ponadto z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej pozyskano kwotę 98 755,50 zł przekazaną na zakup następującego sprzętu ratowniczego:

- ciężki zestaw hydrauliczny w którego skład wchodzi pompa, przewody, nożyce, rozpieracz kolumnowy, rozpieracz ramieniowy, zestaw do udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Rytwianach,
- zestaw poduszek pneumatycznych wysokiego ciśnienia, rozpieracz kolumnowy, zestaw do udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Sichowie Małym,
- zestaw do udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Strzegomiu.

W 2018 roku wszystkie jednostki z terenu gminy były zdolne do działań ratowniczo – gaśniczych posiadając odpowiednio wykwalifikowaną kadrę jak i spełniając wymagania sprzętowe stawiane przez PSP.

Uchwałą Rady Gminy z dnia 30 stycznia 2018 roku nr XL/217/2018 ustalono nowe stawki ekwiwalentów dla członków OSP. Ekwiwalent za udział w działaniach ratowniczych wynosi aktualnie 15 złotych za godzinę, zaś ekwiwalent za udział w szkoleniu 7 złotych za godzinę.

#### **9.4 Administracyjna działalność urzędu**

W ramach prowadzonej działalności bieżącej w roku 2018 wydano następującą liczbę decyzji administracyjnych:

- wpisanie do rejestru wyborców – 7
- wymeldowanie z miejsca zamieszkania – 1
- jednorazowe zezwolenie na sprzedaż alkoholu – 7
- zezwolenie na sprzedaż alkoholu - 30
- lokalizacja urządzenia obcego w pasie drogowym – 23
- lokalizacja zjazdu – 5
- umieszczenie urządzenia w pasie drogowym – 10
- zajęcia pasa drogowego na czas robót – 19
- ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego – 15
- warunki zabudowy - 116
- środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia – 1
- podział nieruchomości – 14
- usunięcie drzew – 9
- w sprawie umorzenia opłat za odpady komunalne – 8
- w sprawach o rozgraniczenia – 4
- w sprawie przyznania dodatków mieszkaniowych – 1
- dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych – 7
- zezwolenie w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych -1
- wymiar podatku – 3909
- zwrot podatku akcyzowego – 612
- umorzenia i odroczenia podatku – 18
- zastosowanie ulgi z tytułu nabycia gruntów – 6
- nadpłata podatku – 4
- określenie wysokości zobowiązania w podatku od nieruchomości dla osób prawnych - 17

Ponadto Urząd Stanu Cywilnego sporządził:

- akty urodzenia – 4
- akty ślubu – 19
- akty zgonu – 28

## 9.5 Inne działania

Wśród pozostałych działań jako najważniejsze należy wymienić

- rozpoczęcie realizacji projektu Rytwi@ny na cyfrowej fali realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa. Wartość zadania wynosi 45 440 złotych i w całości sfinansowana jest ze środków pozyskanych.

- rozpoczęcie zadania „modernizacja systemu wodociągowego w Gminie Rytwiany”. W jego ramach zlecono wykonanie dokumentacji technicznych na zadania: „Zbiornik rezerwowy o poj. 400 m<sup>3</sup> na ujęciu wody w Rytwianach”, „Odcinek sieci wodociągowej łączący ujęcie wody w Rudzie z ujęciem wody w Rytwianach”, „Budowa stacji hydroforowej na sieci wodociągowej w Sichowie Małym”, „Budowę odcinka sieci wodociągowej Rytwiany-Kłoda”.

- wykonanie nowego pomnika nagrobny zbiorowej mogiły czterech żołnierzy Wojska Polskiego usytuowanej na terenie cmentarza parafialnego w Rytwianach. Koszta zadania wyniósł 6890 złotych, z czego kwotę 6000 złotych stanowiło dofinansowanie od Wojewody Świętokrzyskiego.

## 10. Działalność jednostek organizacyjnych gminy

Na terenie gminy Rytwiany w 2018 roku działało 8 jednostek organizacyjnych.

### 10.1 Edukacja

Gmina Rytwiany jest organem prowadzącym dla trzech placówek oświatowych:

- **Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II w Rytwianach**, składający się z przedszkola oraz szkoły podstawowej z klasami gimnazjalnymi.

Wychowaniem przedszkolnym w pięciu oddziałach w roku szkolnym 2017/2018 objętych było 123 przedszkolaków, zaś w roku szkolnym 2018/2019 – 127.

Do szkoły podstawowej w roku szkolnym 2017/2018 uczęszczało 250 uczniów (14 oddziałów), zaś w roku szkolnym 2018/2019 – 287 (16 oddziałów)

Do Gimnazjum w roku szkolnym 2017/2018 uczęszczało 98 uczniów (4 oddziały), zaś w roku szkolnym 2018/2019 – 46 uczniów (2 oddziały)

Wyniki egzaminu gimnazjalnego w 2018 roku wyniosły dla ZSO w Rytwianach średnio 60,8 pkt, co ulokowało gimnazjum na trzecim miejscu wśród wszystkich szkół w powiecie. Ze wszystkich przedmiotów oprócz języka angielskiego wyniki egzaminu gimnazjalnego były wyższe lub równe średniej krajowej, wojewódzkiej i powiatowej. Na szczególne podkreślenie zasługuje wynik z matematyki który był aż o 8% wyższy od średniej krajowej i o 9 % od wojewódzkiej i powiatowej.

W roku szkolnym 2017/2018 pięcioro uczniów było laureatami, a sześcioro finalistami wojewódzkich konkursów przedmiotowych z chemii, biologii, matematyki, historii i informatyki.

Uczniowie szkoły odnosili sukcesy na poziomie wojewódzkim w lekkiej atletyce.

W roku szkolnym 2017/2018 109 uczniów i przedszkolaków korzystało z pomocy psychologiczno – pedagogicznej w postaci: zajęć dydaktyczno – wyrównawczych, zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, pomocy logopedycznej, nauczania indywidualnego i zajęć rozwijających.

Na dzień 30 września 2018 roku w szkole funkcjonowało 45,45 etatów nauczycielskich

Szkoła uczestniczyła w programach:

- Owoce w szkole
- Aktywna tablica
- Bezpieczna szkoła
- Bezpieczna +
- Wyposażenie gabinetów profilaktyki zdrowotnej

- SKS w szkole
  - Mały Mistrz
- **Zespół Placówek Oświatowych im. Marii Firlejczyk w Sichowie Dużym,** składający się z przedszkola i szkoły podstawowej.

Wychowaniem przedszkolnym zarówno w roku szkolnym 2017/2018 jak i 2018/2019 objętych było po 33 przedszkolaków.

Do szkoły podstawowej w roku szkolnym 2017/2018 uczęszczało 96 uczniów (7 oddziałów), zaś w roku szkolnym 2018/2019 – 102 uczniów (8 oddziałów)

Uczniowie szkoły odnosili sukcesy w piłce ręcznej.

W roku szkolnym 2017/2018 uczniowie szkoły i przedszkola korzystali z pomocy psychologiczno – pedagogicznej w postaci: zajęć dydaktyczno – wyrównawczych, zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, pomocy logopedycznej, nauczania indywidualnego, zajęć rozwijających i zajęć rewalidacyjnych.

Na dzień 30 września 2018 roku w szkole funkcjonowało 18,25 etatów nauczycielskich

Szkoła uczestniczyła w programach:

- Owoce w szkole
- Szklanka mleka
- Aktywna tablica
- Byliśmy, Jesteśmy, Będziemy...
- Świętokrzyski Program Wspierania Rozwoju Aktywności Fizycznej – Horyzonty Aktywności Fizycznej”
- Pracownia edukacji ekologiczno – przyrodniczej w szkole podstawowej.
- Niesamowity świat higieny jamy ustnej
- SKS w szkole

- Program „Szczypiorniak”
  - Rozwój edukacji kształcenia ogólnego w zakresie stosowania TIK
  - Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa
- **Zespół Szkolno – Przedszkolny w Strzegomiu**, składający się z przedszkola i szkoły podstawowej.

Wychowaniem przedszkolnym w pięciu oddziałach w roku szkolnym 2017/2018 objętych było 24 przedszkolaków, zaś w roku szkolnym 2018/2019 – 27.

Do szkoły podstawowej w roku szkolnym 2017/2018 uczęszczało 65 uczniów (6 oddziałów), zaś w roku szkolnym 2018/2019 – 77 (7 oddziałów)

W roku szkolnym 2017/2018 uczennica szkoły została finalistką wojewódzkiego konkursu przedmiotowego z języka polskiego.

W roku szkolnym 2017/2018 38 uczniów i przedszkolaków korzystało z pomocy psychologiczno – pedagogicznej w postaci: zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, pomocy logopedycznej i zajęć rewalidacyjnych.

Szkoła uczestniczyła w programach:

- Owoce w szkole
- Aktywna tablica
- Czyste powietrze wokół nas
- Nie pal przy mnie proszę
- Trzymaj formę
- Znajdź właściwe rozwiązanie

Na terenie Gminy Rytwiany funkcjonuje również Niepubliczne Gimnazjum w Sichowie Dużym, prowadzone przez stowarzyszenie, do którego w roku szkolnym 2017/2018 w 2 oddziałach uczęszczało 33 uczniów. W roku szkolnym 2018/2019 do gimnazjum uczęszczało 17 uczniów w jednym oddziale.



Dla Niepublicznego Gimnazjum w Sichowie Dużym średnia z egzaminu gimnazjalnego wyniosła 47,4 pkt.

W roku szkolnym 2017/2018 wg stanu na dzień 31 marca 2018 r. we wszystkich szkołach na terenie Gminy Rytwiany w pełnym wymiarze godzin zatrudnionych było 61 nauczycieli, zaś w niepełnym wymiarze – 50. Razem w przeliczeniu na etaty stanowiło to 78,82 etatu. W tym nauczyciel stażysta – 0,79 etatu, nauczyciel kontraktowy – 4,38 etatu, nauczyciel mianowany – 15,44 etatu i nauczyciel dyplomowany – 58,21 etatu.

W roku 2018 wydatki na oświatę wyniosły 8 283 677,75 złotych i w stosunku do całości budżetu stanowiły 32 %

Dowozy uczniów do szkół realizował Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o. w Staszowie.

## **10.2 Gminna Biblioteka Publiczna w Rytwianach**

Gminna Biblioteka Publiczna w Rytwianach jest instytucją upowszechniania kultury, której zadaniem jest gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie materiałów bibliotecznych. Popularyzuje książkę i czytelnictwo w środowisku. Organizuje wystawy, konkursy, spotkania autorskie i inne formy działalności kulturalnej. Biblioteka Publiczna jest finansowana ze środków gminnych. Oprócz siedziby głównej posiada filie w Szczecze i Sichowie Dużym. Biblioteka świadczy również usługi wypożyczeń międzybibliotecznych oraz bezpłatnego dostępu do Internetu, a także bierze udział w projekcie Dyskusyjne Kluby Książki. Biblioteka Publiczna w Rytwianach od 2017 roku jest zautomatyzowana i posiada dostęp do katalogu on-line. Od 2016 roku biblioteka oferuje usługę pt.: Książka na telefon, która jest skierowana do osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych.

Księgozbiór Biblioteki Publicznej w Rytwianach na dzień 31.12.2018 liczy 37 993 woluminy. Z zasobów biblioteki korzysta 819 czytelników.

Wśród licznych wydarzeń i projektów które organizowała lub współorganizowała biblioteka w 2018 roku Biblioteka jako najważniejsze należy wymienić: Narodowe Czytanie

2018 pod patronatem pary prezydenckiej, projekt „Mała książka – Wielki człowiek”, Klub Małego Czytelnika, Mobilna Biblioteka czy też Cała Polska czyta dzieciom.

### **10.3 Gminne Centrum Kultury, Sportu i Informacji Turystycznej w Rytwianach**

Gminne Centrum Kultury, Sportu i Informacji Turystycznej jest instytucją kulturalną powołaną do życia Uchwałą Nr XLII/218/2010 Rady Gminy Rytwiany z dnia 24.02.2010 r.

W roku 2018 Centrum zrealizowało następujące wydarzenia: 26 finał WOŚP, IV Marsz Szlakiem Powstania Styczniowego, II Gminny Przegląd Zespołów Ludowych „Hej zapusty, zapusty”, IV Bieg Śladami „Mnicha” i „Zawieruchy”, Dzień Kobiet, Spotkanie Wielkanocne, Biało Czerwony Rajd Rowerowy, Piknik patriotyczny z sąsiadem, Dzień Dziecka, Noc Świętojańską, Święto Runa Leśnego, Dożynki Gminne, Święto Pieczonego Ziemniaka w Sydzyńcu, Piknik Patriotyczny „Sto at Niepodległej”, Wystawy malarstwa Jarosława Koseli i Jadwigi Kotlarz, Wieczór autorski Jadwigi Szyszki i warsztaty ozdób świątecznych.

Centrum realizowało również projekty dofinansowane ze źródeł zewnętrznych: „Art. Przystanek”, „Zaproś nas do siebie”, „Parkingowy Playground” oraz Fora Lokalne „Otwarcie dla młodych”.

Dodatkowo Stowarzyszenie „Inkubator Kultury” zrealizowało programy „Dni dziedzictwa Kultury” oraz DRR – Drużyna Rytwiańskich Reporterów, na które pozyskało łącznie ponad 50 000 złotych.

### **10.4 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytwianach**

Ośrodek Pomocy Społecznej realizował w 2018 roku zadania własne w następującym wymiarze:

- zasiłki celowe przyznano 121 osobom;
- zasiłki okresowe przyznano 69 osobom;

- zasiłki stałe przyznano 17 osobom;
- składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia pomocy społecznej opłacono za 13 osób;
- ponoszono odpłatność za pobyt 20 osób w DPS;
- ponoszono odpłatność za pobyt 3 osób w rodzinach zastępczych;
- usługami opiekuńczymi objęto 6 osób;
- dożywianiem w szkole objęto 85 dzieci z 45 rodzin, zasiłki celowe na zakup żywności przyznane 76 rodzinom;
- przyznano stypendia socjalne i zasiłki szkolne dla 93 uczniów;
- z asystentem rodziny współpracowało 7 rodzin w których wychowuje się 13 dzieci.

GOPS realizował również zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. W ramach tych świadczeń świadczeniami rodzinnymi objęto 346 rodzin. Zasiłki rodzinne pobierają 293 rodziny. 18 rodzin, obejmujących 30 osób uprawnionych pobiera świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Do świadczenia pielęgnacyjnego uprawnionych jest 29 osób. Do specjalnego zasiłku opiekuńczego – 10 osób. Liczba osób uprawnionych do zasiłku pielęgnacyjnego wynosi 175, zaś liczba osób uprawnionych do zasiłku dla opiekuna – 10. 19 osób uprawnionych jest do świadczenia rodzicielskiego. Zaś jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka objęła 39 osób. Składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne zapłacono za 15 osób. Dziewięciu osobom z zaburzeniami psychicznymi przyznano usługi opiekuńcze. Potwierdzono prawo do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych dla 13 osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego.

Przyznano Karty Dużej Rodziny dla 116 osób w 22 rodzinach oraz 4 nowe Karty dla członka rodziny wielodzietnej, który był już jej posiadaczem i jedną Kartę dla nowych członków rodziny. 481 rodzin objęto świadczeniem wychowawczym 500 +, zaś 792 dzieci świadczeniem dobry start.

GOPS w okresie od 01 stycznia 2017 r. do 30 czerwca 2018 r. w ramach RPO Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020, realizował projekt „Aktywizacja społeczno – zawodowa szansą na lepsze jutro mieszkańców gminy Rytwiany”

Całkowita wartość projektu wyniosła 536.319,84 zł, w tym dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego - 443.277,04 zł, zaś wkład własny Gminy Rytwiiany - 93.042,80 zł.

Cel główny projektu zakładał wzrost aktywności społecznej, zawodowej i edukacyjnej u 21 osób (15 kobiet i 6 mężczyzn), w tym 2 osób niepełnosprawnych, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Uczestnicy projektu skorzystali z grupowego poradnictwa psychologicznego/psychospołecznego. W ramach poradnictwa zawodowego odkryli swoje predyspozycje zawodowe, zapoznali się z potrzebami lokalnego rynku pracy i mieli sposobność nauczenia się zasad poszukiwania pracy i tworzenia dokumentów aplikacyjnych. Zgodnie z założeniami projektu każdy jego uczestnik wziął udział w dwóch kursach zawodowych kończących się egzaminami zewnętrznymi, przeprowadzonymi przez instytucje uprawnione do certyfikowania.

Zrealizowane zostały następujące kursy zawodowe:

1. „Obsługa żurawi przenośnych”,
2. „Kosmetyczka + wizaż + stylizacja paznokci + obsługa urządzeń sterylizujących z uprawnieniami SEP”,
3. „Opiekun osób starszych, chorych niepełnosprawnych z obsługą urządzeń sterylizujących z uprawnieniami SEP”,
4. „Palacz kotłów centralnego ogrzewania + eksploatacja urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych o napięciu do 1 kV + obsługa pilarek i wykaszarek spalinowych przy pielęgnacji zieleni”,
5. „Przedstawiciel handlowy + prawo jazdy kat. B”,
6. „Magazynier/sprzedawca + obsługa kas fiskalnych + obsługa wózków jezdniowych podnośnikowych z mechanicznym napędem podnoszenia”,
7. „Spawanie blach i rur spoinami pachwinowymi metodą MAG + cięcie plazmą”,
8. „Kucharz + elementy piekarnictwa z uprawnieniami SEP + organizacja przyjęć okolicznościowych + carving + minimum sanitarne”.

Wszyscy uczestnicy projektu uzyskali zaświadczenia o ukończeniu kursów zawodowych. Po ukończonych kursach zawodowych 3 mężczyzn i 7 kobiet odbyło staże u pracodawców, u których uzyskali zatrudnienie na 3 miesiące w wymiarze 1/2 etatu. Ponadto czworo uczestników projektu podjęło pracę u innych pracodawców.

## 10.5 Gminny Zakład Komunalny

Podstawowymi zadaniami Zakładu są :

- utrzymanie i eksploatacja studni głębinowych w Rytwianach i Rudzie;
- zaopatrzenie mieszkańców Gminy Rytwiany w wodę pitną;
- odbiór nieczystości płynnych;
- utrzymanie czystości i porządku w Gminie;
- utrzymanie letnie i zimowe dróg gminnych;
- budowa i utrzymanie zieleni;
- usuwanie awarii sieci wodociągowych;
- inne zadania wynikające z działalności statutowej.

W roku 2018 w poszczególnych zakresach swoich zadań GZK prowadził następujące działania:

- Eksploatacja studni głębinowych i stacji uzdatniania wody w Rudzie i Rytwianach, utrzymanie sieci wodociągowej i zaopatrzenie mieszkańców w wodę.

GZK obsługuje 103 km sieci wodociągowej i zaopatruje w wodę 1672 budynki mieszkalne na terenie całej Gminy. Na ujęciach w Rudzie i Rytwianach przeprowadzono wymianę złóż filtracyjnych w odżelaziaczach i odmanganiaczach oraz wymieniono stare aeratory celem spełnienia wymogów odnośnie jakości wody pitnej dostarczanej mieszkańcom. Zakład prowadzi stały wewnętrzny monitoring kontrolny jakości wody, badania z nadzoru prowadzi również PISE w Staszowie. Oba ujęcia i wszystkie studnie głębinowe pracowały w cyklu ciągłym, zdarzały się awarie elektryczne i inne np.: naprawy kompresorów, zasuw, pomp popłucznych, stycznych itp. Cały czas prowadzona jest wymiana wodomierzy u odbiorców indywidualnych, wymieniono 240 szt. W 2018r. u odbiorców indywidualnych i na sieci wodociągowej usunięto 134 awarie wodociągowe. Przeprowadzana jest systematyczna konserwacja i wymiana hydrantów przeciwpożarowych, co potwierdzają kontrole Państwowej Straży Pożarnej. Przeprowadzono malowanie budynku ujęcia wody w Rudzie.

- Utrzymanie sieci kanalizacyjnej.

GZK eksploatuje 57 km sieci kanalizacyjnej obejmującej miejscowości: Rytwiany, Kłoda, Szczeka i Niedziałki. Do kanalizacji podłączonych jest 620 budynków mieszkalnych. Na sieci kanalizacyjnej znajduje się 127 przydomowych przepompowni ścieków oraz 8 przepompowni sieciowych. W 2018r. usunięto 124 awarie kanalizacyjne. Były to: awarie pomp ściekowych, zatory kanalizacji, awarie elektryczne, wymiana i czyszczenie pływaków, sond. Często w celu usunięcia awarii korzystano z wynajmowanego specjalistycznego sprzętu WUKO.

Do obsługi sieci wodociągowej i kanalizacyjnej zatrudnionych jest 6 pracowników, którzy mają do dyspozycji dwa samochody, koparkę i inny niezbędny sprzęt.

- Zimowe utrzymanie dróg gminnych.

GZK dysponuje samochodem ciężarowym, który wyposażony jest w piaskarkę mechaniczną i pług czołowy oraz koparkę wyposażoną w pług czołowy. Pojazdy te obsługiwane są przez dwóch pracowników i w 2018r. na zimowym utrzymaniu dróg gminnych przepracowały łącznie 323 godz. GZK dysponuje własnym placem na którym gromadzona jest mieszanka piaskowo-solna ok. 200 ton, używana do posypywania dróg. Zimowe utrzymanie dróg odbywa się jako usługa na rzecz Gminy.

- Usługi na rzecz Gminy.

W 2018r. GZK wykonał 1370 godz. prac na rzecz Gminy Rytwiany takich jak: kopanie rowów, montaż przepustów, wożenia kamienia na drogi gminne, zbieranie nieczystości stałych, koszonej trawy i gałęzi, obsługa imprez kulturalnych, obsługa fontanny, wyłapywanie bezpańskich psów itp.

## **10.6 Gminny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Rytwianach**

Uchwałą nr XL/213/2018 z dnia 30 stycznia 2018 roku uchwalony został nowy statut Gminnego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Rytwianach, na podstawie którego zakład obecnie działa.

W roku 2018 zakład realizował usługi medyczne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, świadczeń ogólnostomatologicznych, świadczeń ginekologiczno – położniczych oraz świadczeń zabiegowych skojarzonych z ginekologią. Dodatkowo Zakład wykonywał badania diagnostyczne nieobjęte listą badań w POZ.

W roku 2018 wykonano remont dachu i rynien na budynku GSPZOZ za kwotę 11 966,60 złotych.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 realizowano programy profilaktyki raka szyjki macicy i raka piersi.